

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	v upravnistvu prejemani:
celo leto . . . . . K 24—	celo leto . . . . . K 22—
pol leta . . . . . 12—	pol leta . . . . . 11—
četrt leta . . . . . 6—	četrt leta 5-50
na mesec . . . . . 2—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Iskna vsak dan svojo iskanost medloje in pravnike.
Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parle in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.
Posamezna številka velja 10 vinarjev.
Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto . . . . . K 25—	celo leto . . . . . K 30—
pol leta . . . . . 13—	pol leta . . . . . 12—
četrt leta 6-50	četrt leta 5-50
na mesec 2-30	na mesec 2-30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflova ulica: št. 5 telefon št. 85.

Zadovoljni Nemci.

Rezultati ljudskega štetja so Nemce jako zadovoljili. Avstrijsko-nemško časopisje razpravlja o izkazih ljudskega štetja z diplomatično previdnostjo. Časopisje v Nemčiji pa govori odkritosrečneje in priznava brez zadržkov svoje zadovoljstvo.

V obče je sicer napredovanje Nemcev zaostalo za povprečno mero, a Nemci se tolažijo, da tudi Čehi, najplodovitejši avstrijski narod, niso dosegli povprečne mere in pri tem kažejo na izgubo, ki jo je nemški življel dočkal v Galiciji, kjer se je število Nemcev znatno skrčilo, a za elemente, za katere Nemcem ni žal. Število Nemcev v Galiciji je od 211.752 duš padlo na 90.114, a ti Nemci niso bili nikdar pristni Nemci, to so Židje, ki so se časih prištevajo Nemcem, zdaj pa se prištevajo Poljakom, a so danes in so bili vedno samo kozmopolitje. To je vzrok, da ta izpadek Nemce nič preveč ne boli, posebno ker jih je zadel v deželi, glede katere Nemci itak nimajo nobenih upanj in nobenih aspiracij več.

Zadovoljni pa so Nemci zlasti z napredovanjem nemškega življa na jugu. Veseli jih prodiranje nemštva na Tirolskem, veseli jih okrepitve nemštva na Štajerskem in z radostjo pozdravljajo nazadovanje Slovencev na Koroškem. »Kärnten ist offentlich in voller Germanisierung begriffen,« pišejo nemški listi iz rajha, in z žalostjo je treba priznati, da so Nemci res lahko zadovoljni.

Zadovoljni so Nemci tudi z razmerami v Trstu. Napredovanje Slovencev v Trstu jih nič ne straši. Nasprotno. »Weser-Zeitung« konstatira to naraščanje Slovencev v Trstu in je pozdravlja, češ, da ni na škodo Nemcev. Kajti Nemci, pravi ta list, so se doslej lahko potalijanci, dočim se ne bodo nikoli poslovenili. Cim bolj se bodo Slovinci in Italijani bojevali, toliko bolj se bo nemštvo v Trstu množilo in utrjevalo in toliko prej postane jezik med Slovinci in Italijani.

Obče pravijo listi iz rajha, da niso v zveznih kronovinah slovenska in italijanska drevesa prav nič zrasla, pač pa je nemštvo na jugu pridobilo novih tal, največ po zaslugi

nemških narodnih obrambnih društev.

Tako so Nemci zadovoljni. Umestno bi pač bilo, če bi porabili to priliko za razmišljanja, kaj nam je storiti, da bi se nemške nade ne izpolnile, da bi ustavili utrjevanje nemštva na slovenskih tleh in zajezili napredujočo germanizacijo zlasti na Koroškem in na Štajerskem. Toda taka razmišljanja so brezplodna, saj proglašajo klerikalci, ki imajo vso moč v rokah, da je narodnost zasebna stvar vsakega posameznika.

Se bolj kakor z naraščanjem nemške moči na Slovenskem, so Nemci lahko zadovoljni s propadanjem nacionalnega mišljenja med Slovinci. Najmogočnejša slovenska stranka, klerikalci, je položila narodnostne zadeve ad acta; zanjo so postala narodnostna prizadevanja brez pomena in nazadovanje Slovencev na Štajerskem ter hitro germaniziranje Slovencev na Koroškem jih niti toliko ne zanima, da bi temu posvetili le količkaj teoretične pozornosti, kaj še da bi kaj praktičnega storili proti temu procesu.

Novi vojni zakon.

Dne 8. julija 1912 stopil je v veljavo novi vojni zakon. Ker imamo glavne nabore pred durmi in ker so določila vojnega zakona več ali manj zanimiva za vsakega državljanca, ne bo škodilo, če si ta določila vsaj v glavnih potezah nekoliko ogledamo.

Vojni zakon pozna trojno vojništvo: skupno vojsstvo, domobranstvo in črnovojništvo. Avstro-ogrsko monarhija je razdeljena na 16 vojnih teritorialnih okrajev in ti v 112 dopolnitvenih okrajev. Vojne dolžnosti mora izvrševati vsak državljan sam. Te dolžnosti so: naborna dolžnost, vojna dolžnost in črnovojna dolžnost. Vojna dolžnost je določena za vojsko, mornarico in domobranstvo, in sicer za vojsko na dve leti aktivne in deset let rezervne službe, pri konjici in jezdnem topničarstvu na tri leta aktivne in 7 let rezervne službe, pri mornarici na 4 leta aktivne, pet let rezervne in tri leta pomorske službe. Potrebno število podčastnikov se sme namesto dve leti pridržati tri leta v aktivni službi.

V domobranstvu je določena vojna dolžnost na dve leti aktivno in deset let rezervne službe, za domobransko konjico in potrebno število podčastnikov na tri leta aktivne in sedem let rezervne službe. Vojna dolžnost za nadomestne rezerviste je določena na 12 let. V triletno službo se ne morejo siliti, če to prosijo, oni, ki so dovršili šest razredov gimnazije, realke ali pa so dovršili kako obrtno, umetniško, tehnično, trgovsko, kmetijsko, gozdarsko ali rudarsko šolo. Za poklicane prostovoljce, ki lahko s 17. letom stopijo v vojsko ali domobranstvo, je določeno tri leta aktivne in sedem let rezervne službe. Enoletni prostovoljci služijo eno leto aktivno in 11 let v rezervi. Z zanemarjanjem vojnih in nabornih dolžnosti se aktivno in rezervno službovanje lahko podaljša za celo leto. Nastop aktivne službe je v nabornem letu, le visokošolcem se dovoljuje nastop tudi po nabornem letu. Tudi novincem, ki se uče za posebne poklice, ki se uče umetnosti, obrti, se sme do 24. leta dovoliti nastop aktivne službe. Duhovniki nimajo aktivne službe, pač pa ostanejo 12 let v evidenci domobranstva.

Črnovojna dolžnost traja do 42. leta, le pri tistih, ki so služili tri leta aktivno, se skrajša za dve leti, pri onih, ki so služili 4 leta aktivno, za pet let.

Naboru je podvržen vsak mladenič in sicer tisto leto, ko izpolni 21. leto, v I., v 22. letu v II. in v 23. letu v III. razredu — seveda če ni bil potrjen že prej. Za nabor se je zglasti vedno meseca novembra pred nabornim letom pri županstvu bivališča. Naborni dolžnosti mora zadoštiti vsak v svojem pristojnem okraju, pač pa o priliki zglastivne v bivališču. Naborni beguni se do 36. leta potrdijo k vojakom, po 36. letu pa samo kaznujejo zaradi ubega. Naborniki se vpšejo v naborno knjigo po žrebni številki, toda žrebna številka ni merodajna za uvrščenje v vojsko, domobranstvo ali nadomestno rezervno. Razvrstitev v I. razredu je veljavna tudi za II. in III. razred. Naborna komisija nabornike klasificira na pet načinov: potrjen, za pomožne posle potrjen, zavrnjen, za orožje nesposoben, izbrisan. Kdor je za orožje nesposoben ali izbrisan v II. in III.

razredu, ne pride več k naboru. Potne stroške k naboru mora nositi nabornik sam.

Vojni zakon pozna več vojnih olajšav. Ena teh olajšav je dvoletstvo, ki so dovršili šest razredov na aktivna služba. Do te olajšave, kakor že omenjeno, imajo pravico oni, ki so dovršili šest razredov srednje šole (gimnazije, realke) ali pa so dovršili kako obrtno, umetniško šolo i. t. d. Prošnje je vložiti pri naboru, če pa se dovrši omenjene šole po naboru, vsaj do 1. oktobra prvega nabornega leta. Druga vojna olajšava je enoletno prostovoljstvo. Enoletno prostovoljstvo je različno: ali pri polku (Frontdienst) ali medicince, živinozdravnik, lekarnar ali enoletnik za posebne vrste. Enoletno prostovoljstvo se lahko odsluži ali v vojski, mornarici ali domobranstvu, in sicer na državne stroške, na lastne stroške pa le, če se specijelno prosi za to. Pri konjici in jezdnem topničarstvu ter voznem krdelu je mogoče služiti le na lastne stroške. Enoletni prostovoljci na lastne stroške imajo pravico do izbere polka, drugi pa ne. Prošnje za enoletno prostovoljstvo je vlagati v nabornem letu meseca januarja ali februarja pri pristojni politični oblasti, vsaj pri naboru. Kdor pri naboru še nima pravice do enoletnega prostovoljstva, pač pa jo dobi do 1. oktobra, mero to pri naboru prijavititi, takoj po dobljeni pravici, vsaj pa do 1. oktobra mora prositi za priznanje olajšave. Kdor zamudi rok, izgubi pravico. Pravico do enoletnega prostovoljstva imajo absolventje gimnazij, realk ali drugih tem enakih srednjih šol. Rok je 1. oktober nabornega leta (I., II. ali III. razred).

Enako pravico imajo že omenjeni šestostolci itd., če do 1. oktobra nabornega leta napravijo dopolnilno skušnjo. Enoletnikom, ki so na višjih šolah, se dovolji na podlagi frekventacijskega izpovedila nastop aktivne službe do 24. leta, v izrednih slučajih tudi dlje. Enoletniki »frontarji«, nastopijo aktivno službo 1. oktobra, medicinci trimesečno službo pri polku 1. julija vsaj v 24. letu, devetmesečno kot zdravniki pa vsaj 1. aprila ali v 1. oktobra v 28. letu. Enoletniki (živinozdravniki) nastopajo aktivno službo 1. aprila ali 1. oktobra vsaj v

26. letu, enoletniki (lekarnarji) pa vsaj 1. oktobra v 26. letu. Duhovniki in bogoslovci imajo pravico do nadomestne rezerve. Prošnje je vlagati meseca januarja ali februarja nabornega leta pri pristojni politični oblasti, vsaj pa pri naboru. Potrjenim je vsako leto in sicer bogoslovcem meseca junija, duhovnikom pa do 13. septembra, dokazati, da so še bogoslovci, odnosno duhovniki.

Lastniki podedovanih kmetij, vzdrževalci rodbin imajo pravico do nadomestne rezerve. Prošnje je vlagati meseca januarja ali februarja nabornega leta pri pristojni politični oblasti ali pri naboru, vsaj pa do 30. septembra. Kdor zamudi rok, se šele naslednjo pomlad uvrsti v nadomestno rezervno (1. aprila).

Učitelji, kjer je pomanjkanje učiteljev, imajo pravico do nadomestne rezerve in do podaljšanja aktivne 10mesečne službe do 24. leta. Prošnje je vlagati meseca januarja ali februarja nabornega leta pri pristojni politični oblasti ali pri naboru, vsaj pa do 1. oktobra. Učitelji, ki uživajo to olajšavo, mora vsako leto meseca junija dokazati, da je še učitelj.

Vodje podjetij, vzdrževalci rodbin, kmetovalci, obrtniki, vajenci posebnih poklicev, umetnosti itd. nimajo pravice do ene ali druge omenjenih olajšav, letos do 31. oktobra pri pristojni politični oblasti lahko prosijo za uvrstitev v nadomestno rezervno kot čezštevilni. O teh prošnjah bo vsaj do 15. decembra odločala posebna, nalašč v to svrhu sestavljena komisija. Za uvrščanje v nadomestno rezervno kot čezštevilni, ne bo merodajna žrebna številka kakor doslej, marveč upravičenost teh prošni. Tudi za uvrščanje v domobranstvo ne bo merodajna žrebna številka, marveč uvrsti se na vsakih štirinajst potrjenih mladeničev: 11 v vojsko, 3 pa v domobranstvo, ali povedano s številko: 1:3:6:7.

Izjemoma je letos podaljšan rok tudi za prošnje kmetovalcev, vzdrževalcev rodbin do 31. oktobra.

LISTEK.

Čuk.

Odlomek iz narodopisne studije.

Spisal in shodu jugoslovanskih katoliških dijakov posvetil odlikovani lemenatar Joško Kvantuza.

Staroslavno in častljivo je imenovanje Čuk. V naših izpridenih časih, ko se oglašja svobodomiselnost čedalje predrznejše in ko podirajo bratje tripičniki vse, kar je našemu dobremu in vernemu ljudstvu drago in sveto, se ne smemo čujati, da so se našli tudi ljudje, ki protinirajo imenovanje Čuk. Toda če se pomisli, da ti ljudje ne spoštujejo niti imenovanja »katoliško« in da jim rabí beseda klerikalca, to je pristaš naše prečastite duhovščine, za psovko, potem je pač razumljivo, da tudi ne prizanašajo lepemu imenovanju Čuk. S tem pa nas ne žalijo, nego samo izkazujejo svojo popolno umstveno in srčno propadlost, ter izpričujejo, da so se izneverili vsemu, kar ljubi in spoštuje slovensko ljudstvo in kar ima naša katoliško-slovenska očetnjava dobrega, lepega in vzvišenega.

Ne grdo in zaničljivo, marveč lepo in častno je imenovanje Čuk, staro je in neizmerno slavno. Bilo je pač dolgo časa pozabljeno, a oživelo je nanovo, se poslavilo zlasti v službi prečastite duhovščine in postalo

je zopet ime najzlahtnejših otrok, kar jih je božja previdnost poslala na zemljo.

Kratkovidni jezikoslovci so časih zatrjevali, da je ime Čuk onomatopoeičnega izvora, to se pravi, da nima svojega debla, nego da je nastala ta beseda po glasu znane nočne ptice. Nam je sicer ta ptica jako simpatična, kakor sploh vse nočne ptice in vsa bitja, ki ljubijo temo in sovražijo svetlobo. A jaz sem preštudiral vso knjižnico ljubljanskega lemenata in sem dočkal, da je nočna ptica, imenovana Čuk, dobila svoje ime ne po svojem glasu, nego zato, ker je bila starodavnemu slovenskemu rodu Čukov to, kar je ljudem dandanes kanarček. Še predno je namreč ta nočna ptica dobila svoje ime, je že na zemlji živel poseben in zelo odličen človeški rod, ki se je imenoval tako in nasietniki tega rodu smo mi, vojščaki prečastite slovenske duhovščine, mi, slovenski Čuki.

Različne okoliščine kažejo, da se je čuk čji ro d pojavil na zemlji kmalu potem, ko so po vesoljnem potopu odtekale vode. Pojavil se je najprej na daljnem vzhodu. Tam, kjer šumi reka Čukjana mimo kitajskega mesta Kantona v sinje morje in sicer v sodnem okraju Linčuk so stanovali naši pradedje. Reka Čukjana se imenuje po nemško Perfluss. To nemško imenovanje slavne reke je pač zadosten dokaz, da so morali ob tej reki stanovati izredni, čudoviti ljudje. Drugeče bi

jih pač ne spoštovali tako visoko, da bi jih imenovali bisere. Reka Čukjana a poje torej našo slavo in sliši jo še dandanes mnogo ljudi. Po tej reki namreč plavajo takoimenovani cvetlični čolni, na katerih prebivajo prijazne deklice. Kdor plača 40 dolarjev, sme priti na čoln in za en dan tam ostati. Na čolnu mu preleste deklice pojejo nežne pesmice, mu postrežejo s čajem, in ljubiti sme, kolikor hoče, oziroma more.

Sumi Čukjana, ki nisi okrvavena, kakor bolgarska Marica, nego okrašena s cvetličnimi čolni, na katerih žare pestroblojni balončki ter oznanjajo našo slavo!

Čuki smo po svoji pradomovini pravzaprav kinezarji, seveda so bili naši predniki med drugimi ljudstvi nekaka aristokracija, saj so jih smatrali za biserje človeštva. Najbrže so bili za druge narode to, kar so dandanes pingavski biki za goved. Tudi mi imamo zavest, da smo s sodelovanjem Marijinih devic poklicani prenoviti in požlahtniti človeštvo sploh, najprej seveda Slovence. S tem pa nečem reči, da je to edina lastnost, ki smo jo ohranili od svojih kinezarskih prednikov.

Rod Čukov se je že v davnih časih iz svoje kinezarske domovine razprostrl na vse strani in po celem svetu. Zgodilo se je pa to že v časih, ko ljudje še niso znali ne brati in ne pisati in vsled tega so se izgubili malone vsi sledovi čučjege seljenja in življenja. A nekaj jih je vender ostalo.

Znano je, kako velike važnosti so krajevna imena za spoznanje preteklosti. Krajevna imena pričajo, da so Čuki nekaj gospodovali nad velikanskim ozemljem. Čuki so vladali ne le od Urala do Triglavu, nego še po širših pokrajinah in lahko bi bili peli: »največ sveta otrokom sliši Čukov.« Kakor se Predovičovo selo imenuje po Predoviču, kurja vas po kurah in kravja dolina po kravah, tako se tudi različni kraji imenujejo po Čukih. Ne bom posegel nazaj v našo pradomovino, na Kinezarsko, nego ostanem v Evropi. Na jugu cvete in se lepo razvija ob Donavi ležeče mesto Ruščuk, ki so mu brez dvoma položili temelj Čuki. Na Ruskem imamo v harkovski guberniji prijazno mesto Čukujev, v kijevski guberniji je kraj z imenom Rozčuk, na Moravskem je pomemčno mesto Čučice — najbrž judne kršene že našim dedom niso niti neslanega soka privoščile — na Kranjskem pa leži v bližini vinorodne Rake ljubka Čučja mlaka. Morda se je tudi gališko mesto Lancut nekaj imenovalo Lančuk, a ne izplača se, da bi to danes natančno vzel v pretres.

Iz krajevnih imen se pač ne da zanesljivo sklepati, kako so Čuki v starih časih živeli, kake navade so imeli, kako so gradili svoja bivališča, praznovali svatbe in pokopavali mrljice. Gotovo je, da so ljubili mokroto. Ruščuk, Čukujev in Čučice leže na vlažnih tleh, in da smo Čuki tudi dandanes radi »fajtni«, je zna-

na stvar. Čučja mlaka priča, da so naši dedje tudi ležali v mlaki — najbrž po večjih slavnostih — in še dandanes se primeri, da kateri izmed nas obleži v jarku ali pod mizo. Naši dedje pač niso bili brez vseh napak, četudi so bili biseri človeštva in mi smo podedovali nekatere njihove slabosti.

Posebno značilno krajevno ime sem našel na Romunskem. Blizu Jassyja leži pod razvalinami nekaj mogočnega gradu prostrana vas Telebestie Čukareaska. Prebivalstvo je bogato, ženske tude posebno lepe otroke, moški pa se pečajo s tem, da eksportirajo 13 in 14letne deklice v Bukarešt, v Odeso in celo v Carigrad. Nisem še zadosti podkovan v romunščini, da bi mogel zanesljivo razložit pomen krajevnega imena »Telebestie Čukareaska«. Ne vem namreč, ali obstoji to imenovanje iz besed — tele — beštija — čuk ali je to imenovanje tolmачiti »té-le beštije čuki«. Sicer pa je prva polovica tega krajevnega imena za nas manjšega pomena, kajti podobna imena imajo še drugi romunski kraji na pr. Telebestie Cupareneo v Bukovini in je polagati poglaviti poudarek na imenovanje Čukareaska, ker leži tu dokaj, da so v tisti pokrajini gospodovali Čuki in je vseeno, če jih je podvrženo ljudstvo psovalo s tleteti in z bestijami ali videlo v njih samo kakor beštije krute gospodarje.

(Dalje prihodnje.)

Dva ministra vrh Triglav.

Kakor smo že poročali, bivata že dlje časa na Bledu ministar za javna dela, dr. Otokar Trnka, in gaški minister-krajan Vladislav plem. Dlugosz. Od tuda izlete po prekrasni blejski okolici. Pred tednom dni sta bila vrh Golice in sedaj sta obiskala tudi Triglav. V petek, dne 2. avgusta zjutraj, sta se z avtomobilom odpeljala iz Bleda v Mojstrano; spremljali so ju deželni šolski nadzornik dr. Anton Primožič iz Dunaja, ki je bil navduševal za triglavsko turo, njegova hčerka gospodična Mila Primožičeva, ministerjalni tajnik dr. Korubski z Dunaja in profesor Paik iz Ljubljane. Zjutraj je vreme v Mostrani slabo kazalo, a ministra se nista dala plašiti. Družba je šla skozi Kot; spotoma se je vedno bolj vedrilo. Rjavina in Vrbanova špica sta bila popolnoma čista in tudi nad Karavankami se je dvignila megla; posamezni solnčni žarki so že prodirali skozi oblake. Odlična gosta sta obhajovala prekrasno okolico, ki je postajala čimdalje bolj slikovita. A v Peklu je nebo zopet otemnelo, in ko so prestopili na Triglavsko planoto, se je vtil dež in jelo je silno treskati okrog Triglava. Pred hudo uro je družba pohitela v Dežmanovo kočjo. Nevihta je kmalu šla mimo, a dež ni jenjal; navzlic temu je šla družba naprej, da pride še pred nočjo v Triglavski dom na Kredarici, kamor je bila namenjena. Prekorčili so veliko snežišče pod Kredarico in ob pol 8. uri so dospeli v Triglavski dom (2515 m) S. P. D. Sredi ostalega občinstva, katerega je bilo oni večer mnogo na Kredarici, sta se ministra do 11. ure neprisljano zabavala v družbi svojih spremljevalcev ter dveh odbornikov S. P. D., gospodarja Korenčana in blaginika Šušteršiča. Vsi planinci v koči so bili prav dobre volje. Nadaljnega dne, 3. avgusta zjutraj, je bil Triglav še v melgo zaviti; proti pol 6. uri jo je sever razgalil in nad blestem oklepom snežišča ter ledu so se dvignile strme stene kralja vseh slovenskih gora. Ob 7. je družba odrinila iz Triglavskega doma; še nekaj utrudljivih korakov preko mela pod Malim Triglavom in začelo se je potem plezanje v živi skali. Obe ekscelenci sta se izkazala prav spretna v tem poslu, čeravno je to bila prva plezalna tura v njih življenju. Vrh Malega Triglava sta počivala. Vlečasten je bil pogled na Vrata, preko vse triglavski planote, na gore v Krmi, v Bohinj ter na Karavanke; daleč onkraj gorenske ravnine sta štrlela vrhova Šmarne gore iznad ljubljanske megle. Škoda, da je megla zakrivala bolj oddaljena gorovja in da so se na potu proti vrhu vedno bolj megle podile krog triglavskih sten in zapirale razgled. Ob pol 9. je družba dospela na vrh Velikega Triglava; razgled je bil slabši kakor na Malem, a oba ministra sta bila prav dobre volje. Eno uro sta ostala na vrhu, zapisala svoje ime v spominsko knjigo in gosp. Korenčan ju je fotografiral ob Aljaževem stolpu. Še drugi turisti in turistinje so se zbrali vrh Triglava in vsi skupaj so se vrnili po isti poti na Kredarico. Med vsemi je prevladal pristni planinski humor, posebno tedaj, ko se je dala na ekspaniranem mestu v skalah Malega Triglava vsa družba z ministroma na čelu fotografirati.

V Triglavskem domu je ministra v imenu odbora S. P. D. prisrčno pozdravil predsednik dr. Fr. Tomišek. Ekscelenci sta se zahvalila za iskren sprejem ter sta se zelo pohvalno izrazila o izvrstni postrežbi ter o prijaznih spalnih sobah Triglavskega doma, ki odgovarjajo po praktični in lični opremi vsem zahtevam alpskega hotela. Blagovolila sta društvu podariti po sto kron za pospeševanje društvenih namenov. Popoldne sta se s spremstvom po prisrčnem slovesu napotila v Bohinj. Po ravnokar dodelani novi stezi S. P. D. je šlo hitro dol na Krmsko sedlo; od tod k Vodnikovim koči (1800 m). Tukaj so se dvignili oblaki, ki so nekaj ur ležali nad gorami in ministra sta občudovala krasoto Velega polja, najlepše gorenske planine. V koči so izročili v imenu S. P. D. ministroma dva prepravna šopka planinskih cvetk. S težkim srcem se je družba ločila od divnega Velega polja, a mudilo se je v dolino. Med tem se je popolnoma zvedrilo; bil je krasen popoldan. Ob pobočju Tošca, ki slovi po bogati flori, so šli na planino Uskovicno in po lepih gozdih v Srednjo vas. Tukaj je duhovni svetnik župnik J. Berlic povabil družbo v župnišče in postregel z okrepcili. Ministra sta se zahvalila za prijazen sprejem in izrekla svoje občudovanje nad prekrasno lego ter pristno planinske vasi sredi bujnega zelenja. Ob pol 8. zvečer se je družba z avtomobilom odpeljala domov; zvonja po romantični soteski pri Jereki ter po Šteňah je bila lep zaključek triglavske ture. Ob pol 9. je družba dospela na Bled. Pokrajinski čari triglavskega gorovja so

napravili globok vtisk na ministra, ki sta se izrazila, da je po njih pripravljanju čudovita lepota Kranjske še vse premalo znana po svetu.

Štajersko.

Iz Trbovelj. Kakor nam je znano, ima gospa Katra Vidmayer vedno opraviti pri sodišču v Laškem trgu. Tako je bilo tudi dne 25. julija t. l. Tožila je gosp. F. Z., da jo je prijel za prsa, da je imela plave in rumene znake. Ko je to izpovedala, pri sodnji in trdila, da je imela bolečine in da se še vse pozna, je hotel sodnik poslati po zdravnika, da bi to gospo preiskal. A gospa se je hitro oglasila, češ, ni potreba, se nič več ne pozna, ampak za bolečine, katere sem imela, zahtevam 20 kron. Za kakšne in za katere bolečine, To, za kar je Katra Vidmayer tožila, namreč ni resnica. Spoznalo je to tudi sodišče. Katri Vidmayer se ni posrečilo, točenca v kazen spraviti in dobiti 20 kron za tiste izmišljene bolečine. Upamo, da se bode gospa Katra Vidmayer kmalu poslovila od nas, ker ima preveč opraviti s sodiščem, saj drugače bodo morali še drugo sodnijsko poslopie napraviti in zraven še kakšno sobo za to gospo, da bo kar na sodnji stanovala, ker ima tam toliko opravila.

Iz Celja. Ravnokar objavljeni izid ljudskega štetja in menda tudi pasja vročina julijevih in avgustovih dni vplivata zelo neugodno na možgane naših velenjenih vsenemških mestnih očetov. Navzlic vsem nesramnim goljufijam in nasilnemu prelevljanju slovenskih, pa tudi od Nemcev odvsnih ljudi v Nemce, se je pokazalo, da je slovenski živelj v mestu Celju zadnje desetletje silno napredoval. Od tretjine ni daleč do polovice — in umevno je, da obhajajo Nemce časih vendarle strahovi. Mesto izgublja tako naglo svoje nemško lice, da so se pričeli Nemci vsajati že pri malenkostih. Tako so zadnjič napravili iz nedolžne »Schillerjeve ceste« v imeniku telefonskih abonentov celo afero in te dni je vzel protestant dr. Ambrožič na muho vpojok župnika Sattlerja, ker moli po svojih mašah v takozvani nemški cerkvi slovenski očenaš. Ena kakor druga afere ni piškavega oreha vredna. Kaže samo, da so se nas pričeli celjski Nemci resno bati.

Iz Celja, 4. avgusta. Dr. L. v Brunnčkovi je zapustil naše mesto in vstopi kot odvetniški koncipijent pri dr. Horvatu v Ptuj. V kratkem času svojega tukajšnjega bivanja si ni pridobil le dobrega slovesa kot vesel družabnik, temveč je tudi veliko deloval v naši javnosti. Bil je marljiv član izvrševalnega odbora »Narodne stranke«, več narodnih društev, posebno pridno pa je delal kot predsednik »Zveze narodnih društev«. Kot tak je predaeval večkrat v Celju in okolici ter se sploh trudil, spraviti v »Zvezo« živahno življenje. Z njegovim odhodom smo izgubili celjski naprednjaki izvrstno delavno moč. — Slovensko delavsko društvo podporno društvo priredi dne 18. avgusta pri Sodinu (poprej Koželju) na Bukovem žlaku veliko ljudsko veselico. Sodeluje celjska »Narodna godba«. — Celjska nemška godba dela našim nacijem veliko preglavic. Ker je godba zagrizeno nacionalna, ima seveda malo zasluga in je vedno v velikih gmotnih težkočah. En kapelnik za drugim mora iti; kakor čujemo, bodo tudi sedanjega »kapelnika«, ki je itak tako skromen človek in nima po svojem znanju niti pravice veliko zahtevati, odpustili. Poleg pomanjkanja denarja, je tudi pomanjkanje godcev. Svoj čas so sprejemali k tej godbi samo take, ki so bili najstrožji nacionalci; danes so že došli do tega, da so jim dobri najpriprostejši godci, slovenski godci z dežele, katerih pri drugih godbah niti rabiti ne morejo. Pri enem izmed zadnjih nastopov v mestnem vrtu — »koncerta« se to lajanje ne more imenovati — so imeli v svoji sredi le enega goslača. »Vahtarica« se je svoje čase norčevala iz »Narodne godbe« in pisala, da so za Slovence dobre — harmonike, sedaj pa Nemci kmalu ne bodo imeli kaj drugega ko — harmonike. Naša nemškutarija ima tudi jako malo smisla za godbo in koncerte. V »Nemški hiši« so imeli koncert s 45 sotrudniki, poslušalcev pa je bilo celih — 35. In to najbrže takih, ki so dobili od svojih sodelujočih sorodnikov proste vstopnice. Tako lezejo naši Nemci počasi, a trajno povsod nazaj. — Še enkrat ljudsko štetje. Znani statistik dr. H. Pfandler je objavil o rezultatu ljudskega štetja na Štajerskem članek v »Gr. Tgblt.«, v katerem konstatira, da je bilo v Celju leta 1900 od 1000 prebivalcev 226 Slovencev in 771 Nemcev; leta 1910. pa 303 Slovenci in 692 Nemcev. Slovenci so torej napredovali za + 77,0, Nemci pa nazadovani za — 79,2 na tisoč. Kdor pozna celjske razmere, ve, da je še ta rezultat nam na škodo potvarjen. Saj smo priobčiji v nebo vpijoče slučaje nasilnosti

magistratne klike pri ljudskem štetju — a sami danes nimamo nobenega štajerskega državnega poslanca, za klerikalce je pa Celje po slovesnem Šušteršičevem izreku — »fremdes Gebiet«. — Delitev okrajnega orožniškega poveljstva v Celju. Namestnika je odredila, da se ustanovi za sodna okraja Vrnsko in Gornji grad posebno orožniško poveljstvo v Mozirju, ki bo pa podrejeno celjskemu. To obsega sedaj še vedno okraje Celje, Laško in Šmarje. — Preložitev naborov iz Celja? Kakor čujemo, se trudijo nekateri slovenski politiki, da bi dosegli preložitev vojaških naborov za celjski okraj v St. Jur ob Južni železnici, Zalec in Vojnik. To bi bilo za slovenske nabornike v toliko ugodno, da bi se jim ne trebalo izpostavljati surovostim celjskih policajev, ki preže ob naborih kot jastrebi na vsako slovensko zastavo in trak — na drugi strani bi pa bilo zvezano z manjšimi stroški. To stremljenje podpiramo tudi mi najtopleje. — Za tretje zasedanje tukajšnje porote, ki se prične v ponedeljek, dne 2. septembra, so izžrebani sledeči gg. za glavne porotnike: Franc Šuler, gostilničar v Slovenjgradcu; dr. Rudolf Sadnik, zobozdravnik v Celju; Jože Vrečer, gostilničar v Vojniku; Martin Koštomaj, posestnik v Bukovem žlaku; Martin Jug, trgovec v St. Petru pod Sv. gor.; Jože Srimec, trgovec v Celju; Franc Lešer, posestnik v Rušah; dr. J. Georg, odvetnik v Šmarju; Hrizan Pirker, oskrbnik v Kostivnici; dr. J. Janež, odvetnik v Brežicah; Janez Tratnik, mesar v Trbovljah; Peter Majdič, paromlinar v Spod. Hudinji; Filip Krasnik, inženir v Loki; Janez Hudina, župan v St. Petru pod Sv. gor.; Karel Cimperšek, trgovec v Sevnici; Anton Kos, trgovec v Podsredu; Franc Westermayer, kovač v Celju; Jože Kos, gostilničar v Oplotnici; Ignacij Samec, posestnik v Arclinu; Jože Hofbauer, gostilničar v St. Jurju ob Juž. želez.; Franc Kraner, gostilničar v St. Petru pod Sv. gorami.; Martin Urško, mizar v Celju; Anton Umek, trgovec v Brežicah; Rajmund Bratanič, trgovec v Lučah; Mihael Cerovšek, gostilničar v Šoštanj; Peter Ručigaj, trgovec v Bočni; Josip Verdnik, lesni trgovec v Sleži; Avgust Stojšek, hišni posestnik v Slatinji; Anton Jančič, mesar v Teharjih; Andrej Frece, trgovec v Zgor. Sušici; France Stiglic, gostilničar v Rečici; Franc Gecec, trgovec v Piščah; Valentin Vasle, gostilničar v Mozirju; Miha Zmavc, trgovec v Rajhenburgu; Franc Dežman, trgovec pri Sv. Lenartu; Florjan Gajšek, trgovec v Loki. — Za nadomestne porotnike gg.: Konrad Kager, pasar v Celju; Moric Rauch, steklar v Celju; Valentin Kranjc, posestnik v Vojniku; Fric Hope, trgovec v Celju; Miha Guzej, posestnik v Repnem; dr. Vekoslav Kukovec, odvetnik v Celju; Leopold Wambrechtsammler, krojač v Celju; Janez Artman, trgovec v St. Jurju ob Juž. železnici in Sebastijan Selšek, krojač v Celju. — Pregledovanje živil v Celju je znano redko in površno. Še v Gradcu je lahko neki mesar in prekajevalec mirno prodajal klobase iz mesa od krknjenih svinj, dasi je tam kontrola živil precej živahna. Kaj neki pojemo dostikrat mi?

Drobne novice. Iz Laškega trga poročajo: Dne 1. avgusta so našli v gozdu kmeta po dom. Malša obešenega. Pravijo, da je pešec Jože Vrečer, ki je dezertiral dne 21. julija od pešpolka št. 87 v Celju. — Iz Ormoža. Utonil je dne 2. avgusta pri kopanju v Dravi 17letni pekovski učenec Viljem Kudejowski. — Udario je v kozolec posestnika Verbiča, po dom. Srebotnika v Družmirju pri Šoštanj. V sled močnega naliva se ogenj ni širil naprej. — V Selnici je vrgla Drava na prod utopljenca, 35-40 let starega moškega, najbrže delavca. — V Marnbergu mislijo zidati s pomočjo nemškega »Schulvereina« novo poslopje za šolski vrtec. — V Ptuj je imenovan za uradnega vodjo na magistratu dosedanji tajnik Leopold Girtler. Postal se še pod Ornigom ni noben uradni vodja na ptujskem magistratu. — Iz Ljutomer a. Hlapec tukajšnjega dekana Martina Jurkoviča, Anton Vrzela, je bil obsojen zaradi tatvine v Mariboru na 6 tednov ječe. — Iz Gradca. Državno pravdnitvo je dalo v preiskovalni zapor mesarja in prekajevalca klobas Fr. Farendla iz Waltendorfa, ki je imel na graškem trgu in tu v magistratnem poslopiju prodajalno za prekaj. klobase, meso in druge mesne izdelke. Dolže ga, da je kupoval od živinskega trgovca Grossa v Murskem Središču krknjene in bolne svinje ter je meso porabljal za klobase. Posebna komisija je faktično izročila ne le nekaj šč celih svinj in veliko mesa iz trgovine konjača. Pred prodajalno in stojnico mesarja Farendla je došlo v soboto dopoldne do celih demonstracij razburjenega občinstva. — Iz Belzelskega. Triletni Ivan Ster-

mecki se je igral na domačem dvorišču. Pri tem je spodmaknil podloge izpod zadnjih koles težkega voza. Ta se je začel premikati in povozil dečka. Ivan je dobil tako hude poškodbe, da je za 6 ur umrl. — Iz Gradca. V zadnji seji trgovsko - obrtniške zbornice je poročal tajnik Kamenitzky o trasni reviziji normalnotirne železnice iz Rogatca v Brežice. V isti seji se je zbornica zavzela za telefonsko zvezo Ernovž - Lučane - Zgornja Kungota - Maribor.

Koroško.

Zapostavljanje slovenskega jezika na šolah na Koroškem. Upravni sodni dvor na Dunaju je izrekel v soboto v sporni zadevi glede učnega jezika na ljudski šoli v Vogercih razsodbo, ki je značilna za nemško vlado in velepomembna za koroške Slovence. Jezikovno razmerje na ljudski šoli v Vogercih je bilo dosedaj po deželnem šolskem svetu določeno tako, da se podučujejo v prvih razredih slovenski otroci v slovenskem jeziku, obenem pa se uči nemščina za to, da se slovenski otroci privadijo toliko nemškemu jeziku, da v višjih razredih lahko sledijo nemškemu poduku v vseh predmetih (?). V teh razredih se podučuje slovenski jezik obilgato za slovenske učence 3 ure (?) na teden. Krajni šolski svet v Vogercih in občina Blate sta vložila na deželni šolski svet koroški vlogo, da naj ostane za Slovence učni jezik tudi na višjih razredih slovenski. Temu povsem upravičenemu predlogu Slovencev, se je seveda nemški deželni šolski svet zoprtavil in zavrnil. Slovenci so se pritožili zoper to pristansko odločbo na naučno ministrstvo, ki pa je pritožbo, oziraje se na želje staršev slovenskih otrok, da bi se pričeli nemškemu jeziku, zavrnil. Tudi proti tej odločbi so se občina Blate, krajni šolski svet v Vogercih in Konečnik in njegovi tovariši pritožili na upravni sodni dvor na Dunaju, ki je pritožbi ugodil in prejšnje odredbe kot nepostavne zavrnil. Pri tem se je postavil upravni dvor na pravno stališče, da se sme na javni ljudski šoli določiti za vse razrede samo eden in isti učni jezik.

Zlobna detomorilka. Kakor smo že poročali je vrgla dekla Terezija Csöndör, ki je uslužbena pri neki ogrski rodbini na počitnicah v Beli svojega novorojenčka v stranišče. Otroka je rešil pravočasno hišni gospodar. Mati so izpustili za par dni iz preiskovalnega zapora, toda ko je prišla domov je otroka zadavila. Izročili so jo zopet sodišču.

Utonil je v Kamecah pri kopanju učenec Martin Premel, sin vaškega kovača. Ko je mati zvečer pogrešila otroka, ga je šla iskat in ga je našla mrtvega v nekem tolmunu.

Primorsko.

Iz finančne službe. Finančni komisar dr. Adolf Krišajčan v Trstu je dobil zlat zaslužni križec s krono.

Iz poštne službe. Višja poštna oficijala Josip Bragač v Pulju in H. Davanco v Trstu sta imenovana za poštne kontrolorje.

Občinske volitve v Gorici. Gorški magistrat je razglasil, da so razstavljeni popravljeni volilni imeniki za dopolnilne volitve v gorški mestni svet v mestnem anagrafičnem uradu od 8. avgusta naprej 4 tedne. Reklamacije je vložiti pri mestnem magistratu tekom 8 dni od 5. septembra dalje. Slovenci se bodo spominjali, da je vlada prvotne imenike zavrnila in odgodila volitev zato, ker so bili imeniki v škodo Slovencev skrajno netočni in pomankljivi. Opozarjajo se, da je njihova dolžnost, da se prepričajo, za koliko so ti novi imeniki izboljšani.

Tržaški občinski svet je v sprejel v zadnji seji predloge pogodbe mestne občine tržaške s tržaško tramvajsko družbo glede novo zgradenih prog cestne električne železnice v Trstu. S tem je rešeno vprašanje, ki se je že več let obravnavalo v vseh merodajnih krogih. Občina je znižala od družbe določena predajna vsota 450.000 na 440.000 K, vsprejela pa je predlog družbe, da je prevzete obrata za občino l. 1923 obligatorično.

Tržaško kolesarsko društvo »Balkan« (sedež: Kavarna »Minerva« ulica Acquedotto št. 20) priredi v nedeljo, dne 1. septembra 1912 športno slavnost in kolesarsko dirko povodno društvene petletnice ustanovitve društva na Opčinah pri Trstu na dvorišču gospoda Ivana Gorjupa.

Smrt na železniški prog. V soboto smo poročali, da so našli na železniški progri nedaleč od Repentaborja strašno razmesarjeno truplo nekoga moškega neznanca. Včeraj so dognali, da je ponesrečenec tapetnik Gorjup iz Senožeč. Gorjup je bil epileptičen in je bržkone v hipnem na-

padu obležal ob priliki prehoda čez železniški tir na prog. Zločin je po sodbi merodajnih krogov izključen.

Tržaška sleparka s kartami prileta. Pred dvema, leti je slovela med tržaškimi laškimi damskim svetom — bila je to seveda javna tajnost v boljših ženskih laških krogih — kot priznana vedeževalka s kartami, ki vse ugane (?) francoska mađam Andre. Ta ženska je delala v Trstu izborne kupčije in lahkovernost laških dam — posebno zaljubljenih — lepe dobičke. Končno pa se je naveličala farbatu tržaške dame in je pobegnila na Laško. Poleg lepega zaslužka pa je odnesla svojim klientinjam še za okroglo 5000 frankov zlatnine. V soboto je nalezela neka opeharjena laška klientinja zvito francosko mađamo na Lidu v Benetkah. Takoj jo je napadla in je napravila škandal na ulici. Vedeževalka ji je ponudila 5000 frankov, če jo pusti na miru, toda brezuspešno. Užaljena gospa je poklicala stražnika, ki je Andrejevo aretiriral. Pripeljejo jo v kratkem v Trst.

Nova stacijska ladja za Levanto. Bojna ladja »Cesarica Elizabeta«, ki se je vrnila pred kratkim iz vzhodnega Sredomolja je določena za stacijsko ladjo za Levanto in odpluje 15. septembra v Smyrno.

Zaprtje hotela. V soboto so zaprli, kakor poročajo iz Pulja »Riviera hotel«, ki je bil že delj časa v konkurzu in ga je dosedaj upravljala uprava konkurzne mase.

Tatvine v pomorskem arsenalu v Pulju. Ne samo pri mestnem gospodarstvu v Pulju so gospodarili laški gospodarji skrajno nesramno in ogoljufali občino in davkoplačevalce za lepe tisočake, kar je dokazala že preiskava in več obsodb laških mogotcev pred okrožnim sodiščem v Rovinju, marveč so goljufali, kakor nam pričujejo zadnja verodostojna poročila laški uradniki drugih uradov in tudi z njimi v zvezi laški trgovci, kjerkoli ni kolikorkoli so mogli. Pred par dnevi so aretirali v Pulju trgovca z železnino del Negra, ker so prišle oblasti na sled, da je kupoval ta mož za sramotno nizke cene stvari, ki so bile ukradene v puljskem pomorskem arsenalu. Razširja se govorica in sicer zelo verjetna, da se je kradlo v arsenalu prav sistematično že delj časa in sicer v velikem obsegu. Obenem z Negrom so aretirali tudi že nekega uradnika vojne mornarice, ki je zapleten v ta komplot in sledi, kakor trdijo dobro poučeni krogi, še več aretacij zaradi tatvin in goljufij izvršenih v arsenalu. O tem bomo, ko se objavi uspeh in opravičenje teh aretacij še več poročali.

Desetletnica Sokola v Šiški.

Deset let je minulo, odkar je razprostrl Sokol tudi v Šiški svoja krila, deset let vstrajnega, neumornega dela na sokolskem polju.

V soboto zvečer je imel šišenski Sokol svoj slavnostni občni zbor, na katerem se je videlo, da je bil ta Sokol res eno izmed najmarljivejših društev. Ker je bil starosta združen, je otvoril občni zbor podstarosta g. Cimerman, pozdravil vse navzoče brate, posebno pa starost ljubljanske župe g. dr. Kokalja in župnega načelnika g. Kajzela. Nato je govoril tajnik g. Režek slavnostni govor, čigar vsebino smo prinesli že v soboto. Nato sta bila g. Zakotnik in g. Drenik star. za svoje zasluge izvoljena častnim članom. Izrekla se je tudi zahvala bivšim načelnikom gg. Boltavzerju, Kostenanplu in Dreniku mlaj. Govoril je nato župni starosta g. dr. Kokalj, ki je navduševal za vstrajno sokolsko delo in vspeh k nadaljnjem trudu. Tudi župni načelnik g. Kajzel je čestital šišenski Sokolu na njegovih uspehih in neumornemu delu, s čimer je premagal mnogo zaprek, ki so se mu stavile na pot. Nato je zaključil podstarosta slavnostni občni zbor.

V nedeljo dopoldne se je vršila skušnja v telovadnici Narodnega doma, popoldne pa se je vršila v Šiški velika sokolska veselica.

Šišenski Sokol je pričakoval z zastavo bratska društva iz Ljubljane in ob 2¹/₄ uri se je vršil pred Koslerjevem vrtom sprejem. Na čelu ljubljanskih društev je jedil jezdni odsek Sokola, temu so sledila druga društva ljubljanske župe. Podstarosta g. Cimerman je nagovoril zbrane Sokole. Odgovoril mu je starosta župe g. dr. Kokalj.

Sprevod je šel nato proti Šiški. Na čelu je jedil jezdni odsek, sledila je Slovenska Filharmonija potem Šišenski Sokol in nato ostala župna društva. Med potjo po lepo okrašeni Šiški je sprejelo Sokole navdušeno občinstvo, raz oken pa so sipale narodne dame na Sokole cvetke. Pred občinsko hišo se je sprevod ustavil in je nagovoril Sokola župan g. Seidl. Pozdravil je zbrane množice Sokola v imenu občinskega sveta in čestital šišenski Sokolu ob njegovi deset-

letnici. Nato je čestital še starosta župe g. Kokalj šišenskem Sokolu, nakar ga je pozdravila še gospa Cimermanova in pripela zastavi šišenskega Sokola nov trak. Tudi ostali zastavi iz Ljubljane in Vrhnike ste bili okrašeni z lipovimi vencami. Nato se je zahvalil g. Cimerman narod. ženstvu, posebno pa g. J. Zdešarjevi, ki je lastnoročno izgotovila trak, ter ji izročil kot mal spomin krasen šopek. Vrsil se je po tem obhodu po Šiški. Povsod je občinstvo sprejelo vrle Sokole z velikim navdušenjem. Ko so dospeli na veselični prostor, je imelo članstvo in Sokolice še vajo za proste vaje, jurni telovadba pa se je pričela ob 5. uri popoldne. Izvajalo se je pet prostih vaj, tako za Sokole kakor za Sokolice, izmed katerih je vedno najbolj ugajala meta, najtežja. Posebno siguren je bil nastop dvanajstih članic. Tudi telovadba na orodju je dobro uspela. Zlasti pa je navdušilo občinstvo nastop vzorne vrste, v kateri je telovadil tudi tretji zmagovalec v Pragi br. Fux. Tej vzorni vrsti so tudi Sokolice poklonile vence in zvezni predsednik g. dr. Oražen in župni starosta g. dr. Kokalj sta ji čestitala na krasnih uspehih. Ugajale so tudi skupine na bradljah in sploh je občinstvo se izreklo zelo pohvalno o krasni telovadbi. Po končani telovadbi se je na obširnem vrtu razvila živahna zabava, pri kateri je svirala neumorno „Slovenska Filharmonija“ pod vodstvom g. Teplega, pel je dobro izvežban pevski zbor, dvigali so se razni zrakoplovi, proti večeru se je zažgal tudi umetlani ogenj, vse, kar si je pozelelo srce, se je dobilo po raznih paviljonih. Na plesišču se je vrtila plesateljina mladina ob zvokih posebne godbe. Da je tudi veselica tako krasno uspela, gre pač zahvala v prvi vrsti požrtvovalnim damam, ki so res neumorno delovale v prid društvu. Po raznih paviljonih se je dobivalo raznovrstna krepčila, kakor v treh pivu, v dveh vino, šampanjec, jestvine, slaščice, cvetlice, igrače, kavu, in razne lepe dobrote. Zlasti gre zahvala gospe Pirkovičevi pod katere predsedstvom je vršil damski odbor svojo težko nalogo. Pri raznih paviljonih so načelovale sledeče dame: Adlešičeva, Vambergerjeva, Cimermanova, Nočeva, Bonačeva, Pintarjeva, Pušarjeva, Rozmanova, Tavčarjeva, Petričeva, Režekova in gdč. Zdešarjeve, Manica Komarova in gosp. Ogrizek. Lepemu vremenu se je tudi zahvaliti za mnogobrojen obisk Sokolov, ki jih je bilo na 300 v kroju, in mnogobrojno občinstvo, ki je vedelo ceniti zasluge in težavne naloge, ki jih izvršuje Sokol. Čeprav se je ta dan vršilo povsod mnogo veselice, je vendar Sokol v Šiški lahko ponosen na lep uspeh, ki ga je včeraj dosegel.

Dnevne vesti.

+ Zahvala domobranskega ministrstva o priliki nagradnega streljanja c. kr. gorskih polkov v Ljubljani. Kakor čujemo, je izšlo c. kr. domobransko ministrstvo naslednji odlok: „Iz poročila o nagradnem streljanju gorskih polkov v Ljubljani, ki ga je vpslalo poveljstvo c. kr. domobranskega pešpolka št. 27, konstatuje domobransko ministrstvo s posebnim zadovoljstvom napredujoče uspehe teh polkov v streljanju, katere doseči je mogoče le z enakomernim, realnim in požrtvovalnim delom. Domobransko ministrstvo si šteje v prijetno dolžnost, vsem tem polkom pripadajočim, ki so s svojimi zmoglostmi omogočili, da je ta strelska slavnost tako sijajno uspela, izreči svoje najpopolnejše priznanje za njih trud. To priznanje naj se splošno objavi. C. kr. domobransko ministrstvo izreka tudi poveljstvu domobranskega pešpolka št. 27 ter delovnemu odseku, za njih, v vsakem oziru izvršne predprilave, ki so omogočile, da se je nagradno streljanje vršilo gladko in točno ter v vsakem oziru brez hibe, svoje popolno priznanje. Nadalje se domobransko ministrstvo še posebno zahvaljuje gospodu deželnemu predsedniku vovodine Kranjske, deželnemu odboru, magistratu deželnega stolnega mesta Ljubljane, Glasbeni Matici, ljubljanskemu strelnemu društvu, deželni zvezi za tujski promet na Kranjskem, nemškemu kazinskemu društvu, baronu Apfaltrernu in deželnemu šolskemu nadzorniku Belarju za njih prijaznost in sodelovanje, ki je omogočilo, da je slavnost tako sijajno uspela.“

+ »Vsi so prišli, vsi so prišli, samo njega ni bilo.« Klerikalci so prvotno hoteli v Ljubljani prirediti »velik slovenski mladinski dan« in so to stvar razbotali po čeških, poljskih in tudi po nemških listih. Seveda so pri tem previdno zamolčali, da gre za strogo klerikalno prireditev. Tako so na primer spravili v praško »Union« to - le notico: »Slovenski mladinski dan v Ljubljani. V Ljubljani aranžirajo te dni slovenski mladinski dan, katerega se bodo udeležila tudi poljska dijaška društva. Ističasno se ima vršiti tudi izredno zborovanje »Slovenske akademične li-

ge«. Na dnevnem redu tega zborovanja bosta tudi dva referata, ki imata namen, krepke združiti slovenska akademična društva.« — Klerikalci so v tej notici previdno zamolčali, da prirejajo katoliški mladinski dan in da se vrši v Ljubljani zborovanje »Slovenske katoliške akademične lige«. Zakaj so to zamolčali? Pač v prvi vrsti zato, ker se sramujejo na zunaj svojega klerikalizma, v drugi vrsti pa zato, ker so s tem mislili vloviti na lim posamne slovenske dijake, da bi se, ne vede, za kaj pravzaprav gre, udeležili njihovih prireditev. Toda dasi je bilo vse prav spretno uprizorjeno, vendar niso vjeli nobenega kalina. In tako se je »slovenski mladinski dan« spremenil v »Slovenec« v »Sestanek jugoslovanskega katoliškega dijaštva«, ko pa je prišlo do prireditve same, se je »jugoslovanski« sestanek prelevil v ponižen sestanek hrvaških in slovenskih študentov, lemenatarjev in študentov, ki se kratkih hlačic niso slekli in katere so v Ljubljano nagnali bosanski jezuitje. Do zadnjega so računali, da se udeležijo njihove prireditev vsaj kak Poljak. Toda tudi to upanje je splavalo po vodi; hrvaški in slovenski klerikalni dijakji so ostali sami, osamljeni. Prišli so jih tolažiti in blagoslovljati Krek in Lampe, Mahnič in Jeglič, samo njega ni bilo — dr. Šusteršiča. Pravijo, da je »Ljubljana« nalašč zategadelj pela na komerzu tisto lepo pesem z refrenom: »Vsi so prišli, vsi so prišli, samo njega ni bilo.«

+ Kdo je predsedoval sestanku katoliškega dijaštva? Sestanku hrvaškega in slovenskega katoliškega dijaštva je predsedoval hrvaški akademik Jelavič. Kdo je ta Jelavič? To je pisec onega članka v »Hrvatski Riječi«, v katerem se Hrvatje pozivajo, naj se ne udeležijo evharističnega kongresa na Dunaju. Ko je ta članek izšel, je bil »Slovenec« ves iz sebe. Psoval je pisca dotičnega članka za »prifrknjenega človeka«, ki nima pravice govoriti o tako vzvišeni stvari, kakor je evharistični kongres. Med drugim je tudi poudarjal, da se naj Hrvatje ne dajo voditi od takih nezrelih in neresnih mladičev, kakor je pisec protievharišičnega članka v »Hrvatski Riječi«. Tako je pisal »Slovenec« pred približno enim mesecem. A ironija naključja pa je hotela, da je prav ta Jelavič, ki ga je »Slovenec« nedavno tega proglasil za »prifrknjenega človeka«, za »nezrelega in nesramnega mladiča«, sedaj predsedoval »sestanku hrvaškega in slovenskega katoliškega dijaštva« v Ljubljani. Če je bil že predsednik »Prifrknjenec«, »nezrel in neresen mladič«, kakšna je bila potem prireditev sama?

+ »Poznati dr. Šusteršič.« »Hrvatska«, glasilo hrvaških klerikalcev, zaključuje svoje poročilo o ljubljanskem klerikalnem dijaškem sestanku s tem-le stavkom: »Govorom Jelaviča, pa onim poznatog dr. Šusteršiča na novo je utvrđena sloga i jedinstvo katoličkoga slovenskoga i hrvaškoga naroda.« Ali ni to imenitno, »Hrvatska« stavlja »poznatog dr. Šusteršiča« v eno vrsto s tistim Jelavičem, ki ga je nedavno sam »Slovenec« proglasil za »prifrknjenca« in za »nezrelega in neresnega mladiča«? Sicer pa že lahko »Hrvatski« povemo, da njena primerja Šusteršiča z Jelavičem ne stoji, ker Šusteršiča sploh ni bilo na sestanku klerikalnega dijaštva. Tak gospod kakor je dr. Šusteršič, pač ne hodi na sestanke študentov, lemenatarjev in študentov.

+ Katoliški študentje groze s — krvavim pokoljem! V poročilu, priobčenem v »Hrvatski« o klerikalnem dijaškem sestanku v Ljubljani, čitamo ta-le zanimiv in za klerikalne Bublice značilen odstavek: »Med Biščanovim govorom je došlo do neugodnega in vrlo značilnega incidenta. Mestna policija je namreč javila dijaštvu, da je prepovedano iti v sprejdu na kolodvor pred škofa Mahniča. Bosanski in dalmatinski dijakji so jeli na to neliberalno vest »liberalne« mestne policije groziti z demonstracijo, ki bi se mogla po krivdi »liberalnega« župana Tavčarja spremeniti v krvavi pokolji, ako bi k sreči ne došla brzojavna vest, da dr. Mahnič ne more priti že danes, marveč šele jutri.« — Ali niso bojeviti ti klerikalni Bublici?

+ Iz učiteljskih krogov nam pišejo: Gospod urednik! Kam plöve-mo? Dandanes se pošiljajo pri nas na Kranjskem v penzijo še čili može. Tako n. pr. je bil v zadnji seji deželne šolskega sveta penzioniran 49-leten mož, ki ima komaj 16 definitivnih let, mož telesno in dušno krepak. Ni čuda potem, da je zavladalo usodno pomankanje moških učnih moči na Kranjskem. Nameščajo pa celo na enorazrednice kot šolske voditeljice gospodične, ki so komaj izlezele iz katke klosterske preparandije! Ali ni to škandal, ki bi je v obraz zozadnim postavnim določilom?

— Ljubezen do rodne grude je sicer samo občutek, vendar važen

narodno-gospodarski činitelj. Ona vpliva na pojav, čegar posledice čutimo v svojem gospodarskem in političnem življenju. Ljubezen do rodne grude je čut, ki nam pripelje tisoče in tisoče Amerikancev nazaj v domovino, ki bi sicer lahko ostali v Ameriki. Ti Amerikanci tvorijo kvas in jedro protiklerikalnih opozicij na deželi, napredno armado na naši kmetiji. To je politični vpliv ljubezni naših kmetov do rodne grude. Tudi gospodarskega vidimo: celo tedaj, ko amerikanec še ne more domov, pošilja denar v domovino in kupuje zemljišča, da stavi nove, lične hišice namesto starih bajt. Zato je v našem narodnem interesu, ne le da ta čut v našem ljudstvu ne zamore, temveč da se še okrepi in utrdi, da ga kmet ne bo čutil le inštinktivno, temveč zavedno, to se pravi, da se bo kmet zavedal tudi vzrokov, zakaj mu koristi, če je lastnik zemljišča, če spozna ugodne higijenske, npravstvene in socialne posledice kmečke samostojnosti v primeri z neugodnim vplivom brezzemlja na velikomestni in tovarniški proletarijat. Dajte torej čitati našemu ljudstvu članek »Kmetje, ljubimo svojo zemljo!«, ki ga priobčuje najnovjša številka »Slovenske doma«.

Iz Most nam pišejo: Gerenta Oražma vjudno vprašamo, kaj se je zgodilo s tisto bolno kravo, ki so jo te dni ponoči pripeljali na vozu na vrt gostilničarja in mesarja Prusnika v Novem Vodmatu?

Z Bleda se nam poroča: Minister Ladislav pl. Džugozs je včeraj dne 4. t. m. odpotoval v spremstvu ravnatelja pl. Eichnerja na svoje posestvo Siary v Galiciji. Minister je prebival 3 tedne na Bledu in ložiral v hotelu »Toplice« in vporabljal doktor Ederjevo zdravilišče »Rikli«. Minister je vžival vsled svoje izredne ljubeznivosti splošno spoštovanje letoviščarjev in je obljubil, da tudi prihodnje leto obišče Bled, ker ga je bivanje na Bledu v vsakem oziru nad vse zadovoljilo. Ob priliki obiska odbornikov deželne zveze za tujski promet, gg. dr. Benedika in dr. Krisperja omenil je visoki dostojanstvenik, da je očaran od naravnih krasot Bleda, kateremu so dani vsi pogoji svetovnega letovišča. Minister, ki si je natančno ogledal vse naprave Bleda, je poudarjal potrebo vodovoda in električne razsvetljave, posebno nabavo interurban-telefona na Bledu, kateri je najvažnejši faktor modernega letovišča. Vsled tega je priporočal deželni zvezi, da se z vso intenzivnostjo zanima za to prepotrebno telefonsko zvezo in obljubil, da bo de z vsem svojim vplivom podpiral to akcijo. Naloga vseh poklicanih faktorjev je torej, delovati na to, da dobi Gorenjsko, posebno pa Bled telefonične zveze. Letošnja sezona ima veliko privlačno silo za turiste na Gorenjskem, katerih je letos posebno veliko število. Tudi minister za javna dela Otokar Trnka in minister Ladislav pl. Džugozs sta napravila več gorskih tur, ter minuli teden posetila tudi Triglav.

„Dom na Vršiču“ je bil včeraj slovestno otvorjen v prisotnosti lepega števila planincev. Po božji službi, ki jo je opravil župnik Aljaž, je predsednik kranjskogorske podružnice dr. Tičar v lepem govoru proglasil dom za otvorjen. Na to so govorili v imenu češke podružnice Slov. pl. društva dr. Dvorsky, v imenu osrednjega društva predsednik dr. Fran Tomišek, v imenu »Hrvatskega planinarskega društva« sodni svetnik dr. Čačkovič iz Zagreba, v imenu tržaške podružnice dr. Pretnar, v imenu 27. planinarskega polka poročnik dr. Sabothy in v imenu soške podružnice dr. Gruntar. Po slovesni otvoritvi se je razvila živahna planinska zabava, pri kateri so skrbele za telesna okrepčila kranjskogorske gospodične pod vodstvom gdč. Franjice Tičarjeve. Dom na Vršiču stane 20.000 kron. Pripomnimo, da se je otvoritve vdeležila posebna deputacija planinskega polka, obstoječa iz več častnikov in podčastnikov.

Iz Semic. Naš Sokolski izlet ni dihal našemu dičenemu župniku Stančaku. Ni vedel, š čim bi naredil večjo reklamo za naš izlet. A brihtna glavca vse iztuhta. V ta namen je v zgodnji uri vstal, ter premišljal kako bi to nalogo izpeljal. Ali dobro jo je pogodil, kakor kažejo naslednje vrstice, dobesedno: Tako lepo, dragi moji! »Jaz kot dušni pastir te fare in ozirajoč se na škofove besede pri zadnji generalni preizkušnji vas mram opozoriti, da kdor je kaj zaveden, kdor je naše stranke, kdor je pravi faran se ne sme udeležiti današnje tukajšnje veselice — amen. Prav lepa hvala g. pastir. Ali ste videli vaše pobožno ljudstvo, kako je sprejelo na trgu Sokolske rdeče srajce, ali ste videli kako z zanimanjem je sledilo vsaki točki telovadbe, ali vam ni srce počilo also zo žolč razlil? To je bil dovolj jasen dokaz, kako se od dne do dne množijo Sokolske vrste, a čukolada pada, kakor se je pred kratkim v Semicu pokazalo. No, kaj pa g. dolgonosi župan, kako je pa vam pri srcu? Kaj ne hudo! Vseeno, akoravno nam ste slavolok

podrli ter ga vzeli, kateri nam je bil dovoljen od cestnega odbora, so navzlic temu trdno prikorakale Sokolske trume na trg. Vas ni bilo, ker ste se najbrž skrili v luknjo. Kaj pa dchodki, katere ste dobili od nas, jih bode te prejeli, čeravno so iz Sokolskega žepa? Verjamem — ker vem, da na to ne gledate kdo jih da, čeravno bi bili lškarijotovi.

Zdravstveno stanje občine ljubljanske od 21. do 27. julija. Novorojencev je bilo 17, mrtvorojenci 4, umrlo jih je 25 in sicer 15 domačinov in 10 tujevc. Za dušljivim kašljem je umrl 1, za jetiko 5, vsled mrtvouda 1, vsled nezgode 1, za različnimi boleznimi 17. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli in sicer za ošpicami 2, za škrlatico 4, za grizo 1, za dušljivim kašljem 1, za vrtico 1.

Ženski detektiv. krasna, vlezanimiva drama, predvaja se le še danes pri večernih predstavah »Elektroradiografu Ideal«. Slika je ena najboljših detektivskih dram in je bila povsod z velikim uspehom predvajana. Razen te slike je več naravnih in komičnih slik.

Najden utopljenec. Danes okoli 6 uri jutraj je nek mestni prizigalec našel pri Marjinih toplicah Pred Prulami v Ljubljani leta 1846 v Doslvoju rojenega vpokojenega uslužbenca finačnega ravnateljstva Ivana Knafliča. Ko so ga potegnili iz vode, je došla policijska komisija zamogla konstatirati le smrt ter odredila da so njegovo truplo odpeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu. Knaflič je bil nekoliko abnormalen in je moral vsekakor po nesreči zaiti v vodo.

Iz prepira pretep. Ko je v soboto zvečer sedel v neki gostilni v Kolodvorski ulici nek prevoznik, je prišel tja tudi njegov bivši hlapec ter začel očitati, da mu gospodar še dolguje na plači. Začela sta se prepirati, naposled pa jo gospodar pripeljal hlapcu krepko zaušnico. Nato sta skočila vkup ter začela kazati vsak svojo atletsko moč. Ko sta se prerinila na dvorišče, pograbi prevoznik »trikel« ter hlapca z njim po glavi tako nakreše, da je ta zadobil znatne poškodbe. Zadnjo besedo bo izreklo sodišče.

Tepez. Sinoči so se v neki gostilni na Martinovi cesti gostje sprli in je eden pri tem 19letnega mesarskega pomočnika Alojzija Dimica z vrčkom udaril po glavi ter ga tako poškodoval, da je omedlel. Na lice mesta došli zdravnik fizik, magistratni svetnik g. dr. Krajec je odredil, da so poškodovanca odpeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Z električnega voza padla. V soboto popoldne je v obližju šentpeterske mitnice z električnega voza padla služkinja, Franciška Jenkarjeva ter tam nezavestna obležala. Odnegli so jo najprvo v policijsko stražnico, potem pa, ko je prišla k sebi v deželno bolnico.

Karambol. Ko je v soboto po Stritarjevi ulici »posestnica Franciška Hrumova peljala z vpreženim konjem, je ta tik pred prihajajočim električnim vozom skočil na tir, kjer je električni voz zadel v voz Grumove s tako močjo, da je konj padel ter pri vozu zlomil oje.

Svojo ženo z nožem sunil je sinoči v neki gostilni v Metelkovi ulici Fran Valenčič ter je na levi roki tako poškodoval, da je morala v bolnišnico. Valenčič je ta čin izvršil med nekim preprirom v nepremišljeni naglici.

Izpod policijskega nadzorstva je pobegnul 42 letni slaboglasni Ivan Juvan, iz Kamniškega okraja ter se pritepel v Ljubljano in po Dunajski cesti beračil, kjer ga je zalotil stražnik in aretoval. Oddali so ga sodišču.

S ceste. Minuli teden je nek izvošček zadel v trgovca Jožefa Lavriča, ki se je peljal s kolesom, ga podrl na tla, vsled česar je ta zadobil na levi roki znatno telesno poškodbo in tudi kolo se mu je tako potrolo, da ima 60 K škode. — Danes jutraj je na Marije Terezije cesti hlapec Anton Kastelic tako naglo in neprevidno vozil, da je zadel v mlekarški voziček Franciške Selanove ter ji prevrnul 10 litrov mleka; včeraj je pa nek voznik po Turjaškem trgu tako naglo in neprevidno vozil, da je zadel v plinov kandidelaber s tako močjo, da se je vsled sunka plinovka popolnoma razdrola.

Na potu v bolnišnico umrl. Danes je v dež. bolnico spremljala žena tovarniškega delavca iz Tržiča Ivana Bedina roj. 1871. leta v Šenčurju ter tjakaj pristojnega. Ko sta na južnem kolodvoru izstopila iz vlaka, je bil Bedina že tako oslabeled, da je takoj umrl. Policijska komisija je odredila, da so njegovo truplo prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu. Pokojnik je umrl vsled sušice in zapustil tri nepreskrbljene otroke.

Brez dovoljenja sta minuli teden lovila na Selu sulce delavca Karel in Franc Šuštar ter enega, ki je tehtal 10 kg, prodala v neko restavracijo v Ljubljani za 16 K. Orožništvo je oba izsledilo in ovadilo sodišču. — V Gradašci je pa neki železnikar, njegova žena in sin istotako brez dovoljenja nalovil za 10 K rib. Tudi ti so ovajeni.

Pri kopanju okradena je bila minuli mesec na Črnučah kontorstika gdč. Jožefa Wal iz Ljubljane. Izginila ji je denarica z 10 K. Orožništvo je kot tatu izsledilo 12letnega dečka Franceta Urbanca iz Ježice. Fante je imel pri sebi 62 K 04 vin. denarja, za katere trdi, da jih je našel v cestnem jarku, kar pa seveda ni verjetno. Ako je bil še kak ljubljčan tam okraden, naj se zglati pri policiji. — V petek sta bila pa v Koleziji aretirana dva mlada ogrska cigana - krošnjarja, ker sta na sumu, da sta nekemu dijaku ukradla denarnico, v kateri je imel 4 K. Oddali so ju okrajnemu sodišču.

Izguljeno in najdeno. Alojzija Kocjančičeva je izgubila zavitek predtiskarij. — Marija Gajerjeva je izgubila denarnico, v kateri je imela bankovec za 20 K. — Prevoznik Iv. Zupančič je izgubil denarnico, v kateri je imel 30 K denarja. — Štefan Rovšek je našel manjšo vsoto denarja. — Zidar Ivan Mahne je našel vezane sekirice »Musik für Alle«, katero dobi lastnik na osrednji policijski stražnici. — Pekovski vajenec Anton Ban je našel srebrno zapestnico. — Iva Fluch je izgubil srebrno žepno uro.

Pri včerajšnji sokolski veselici v Šiški je izgubil knjigovodja gospod Konrad Vašič črno denarnico, v kateri je imel okoli 70 K denarja. Pošteni najditelj naj jo blagovoli oddati pri magistratu.

Izgubil se je v soboto zvečer med potjo iz Kranjske gore na Vršec v rujavo usnje vezan Bonačev vozni red, kateremu so prišli oziroma priloženi razni zapiski, poštno znamke in več narodnih kolkov. Pošteni najditelj se naprosi, da odda to ali v hotelu Razor v Kranjski gori, ali pa v upravnistvu »Slov. Naroda« proti nagradi.

Našel se je v nedeljo dopoldne na poti iz Vršca v Kranjsko goro telovnik v katerem je ura s srebrno verižico. To se je oddalo v hotelu Razor v Kranjski gori.

Ušla je grlica gdč. Matildi Hrovatin, stanujoči na Franca Josipa cesti št. 11, II. nadstropje na levo. Dotičnik, kamor se je zatekla, se uljudno prosi, naj jo vrne proti odškodnini.

Promenadni koncert »Slovenske Filharmonije« se vrši jutri ob ugodnem vremenu od pol 7. do pol 8. zvečer pod gradom »Tivoli«. — Spored: 1. Förster: »Planinska«. 2. Suppe: »Lepa Galatea«, ouvertura. 3. Nédved: a) »Mili kraj«, b) »Zvezna«, pesmi. 4. Leoncavallo: »Bajazzo«. 5. Dvořak: »Slovenski ples št. 4.« 6. Gounod: Slike iz opere »Faust«.

V restavraciji na južnem kolodvoru nastopi jutri v torek variété-družba, katere člani uživajo dober glas. Vodja te družbe g. Balduin je bil že večkrat v Ljubljani in vselej z dobro družbo, ki je nudila občinstvu kaj prijetno zabavo.

Koncert dunajskega damskega elitnega orkestra bo danes in vsak dan v kavarni »Central«.

Narodna obramba.

25letnica logaške moške podružnice Ciril-Methodove družbe. 4. avgusta se je na prijetnem vrtu hotela Kramar vršila ta pomembna jubilejna slavnost ob najlepši udeležbi, tako, da se lahko reče, da je finančni uspeh enak veliki, kakor moralni. Priredila so to slavnost logaška narodna društva in njihovi odbori, kakor častni predsednik združenih narodnih društev so si za velik trud pri pripravah prislužili ravno tako pohvalo, kakor nar. gospe in gospodične za neumorno sodelovanje pri veselici. Že od 4. pop. je igrala godba 47. pešpolka iz Gorice slovenske pesmi, ki so mnogo pripomogle k tako lepemu narodnemu navdušenju. Oficijelni spored se je pričel z deklamacijo prigodnice, ki jo je spesnil g. učit. E. Gangl, krasnoslovlja pa vzorno gdč. Lincij Punčuhova. Za njo je govoril družbeni blagajnik g. notar Hudovernik, ki je skupno z g. prvomestnikom vladnim svetnikom Senekovičem zastopal vodstvo C. M. društva. Njegov, čistega rodoljubja poln govor, ki se je nanašal na lepa napisa na veseličnem slavovoku: »Ne pustimo tujčiti naše mladine«, »Ne pustimo krasti naše zemlje«, je vzbudil vihamo odobravanje. Pričele so se navdušene narodne in umetne pesmi, ki jih je pelo pevsko društvo »Slavec« iz Ljubljane, ki je prihitelo s svojim navdušenim pevovodjo Pahorjem povzdigniti jubilejno slavnost. V paviljonih so z vso spretnostjo vodile težavne posle kot načelnice v slaščičavni gg.: Tavčarjeva in Golijeva, pri jestvinah gg.: Lea Dereani, Mimi Fras in Marija Jenko, pri pivu: gospe Hladnikova in Pinova, v vinarni gospe Bajčeva in Vehovčeva, v gostilni gospe Marušičeva in Puppisova, v paviljonu za razne stvari pa so pridno razpečavale razglednice, konfetije, tobak in dr. gospodične Urbasove, Ferjančičeve in Gradišnikove. Srečolov je stal pod upravo g. Bajca. Tu je g. Kraigher s svojo temperamentno neumornostjo dosegel družbi

premnogo plodonosnih kron. Veselica je trajala z rastočo živahnostjo do pozne noči. — Ob 3. pop. so narodna društva položila venec na grob podružničnih ustanoviteljev, vzornih rodoljubov Tollazzija in Ribnikarja. Tudi „Slavec“ je zapel tema možema na grobu, da se dostojno proslavi spomin narodnih delavcev. Jubilantki, logaški moški podružnici ob koncu čestitamo k petindvajsetletnici in tako lepi slavnosti.

Društvena naznanila.

Sokolski zlet leta 1913. Stanovniški odsek ima svojo sejo v ponedeljek dne 5. avgusta 1912 ob 9. uri zvečer v zvezni sobi v Narodnem domu. Pridite zanesljivo. — Dr. Alojzij Kokalj, predsednik. Julij Deu, tajnik.

Narodno socijalna zveza. Ustanovni shod združenja narodnosocijalnih organizacij za jugoslovansko ozemlje bo danes dne 5. avgusta ob 1/2 8. uri v areni Narodnega doma. Dnevni red obsega naslednje točke: 1. Naša mladina in narodnost, gosp. dr. Ivan Lah; 2. Zahteve železničarjev in njihove organizacije, gosp. posl. Buřival, tajnik „Zemski jednoty žiženců drah pro království Ceske“ in gosp. Ivan Škerjanc, predsednik „Zveze jugoslovanskih železničarjev iz Trsta“; 3. Strokovne organizacije in delavstvo, gosp. posl. Choc; 4. Socializem in narodnost, gosp. dr. Kisovec, predsednik „Narodne delavske organizacije“ iz Trsta; 6. Pozdravni nagovor drugih na shodu zastopanih organizacij. Kako potrebna je ta organizacija za nas Slovence, to dokazuje najbolj zadnji čas pisava „Slovenca“. „Slovenec“ vedno vesperek čenča o neki „novi stranki“, v pojasnilo povdarjamo, da tu ne gre za nikako novo stranko nego le za organiziranje narodnega delavstva in uradništvo in to le strogo strokovno. Čudimo se, da „Slovenec“ tudi ne udriha po krščansko soc. zvezi in te ne proglašajo za novo stranko. Seveda klerikalcem je dovoljeno vse, narodni delavci pa naj kot ponižni kučki opuste vsako samostojno mišljenje in se vpišejo v kršč. soc. zvezo, ali Jugosl. klerikalno zvezo in delavstvo vprašanje bo rešeno. Tuda hvala Bogu klerikalci in zadnje čase njih zavestniki soc. demokratije se zastojno repenčijo, ustanovilo se bo strogo narodno delavsko organizacijo in ista razširila po vseh jugoslovanskih pokrajinah in ta bo tudi v najozi zvezi s češkimi narodnimi organizacijami. — Narodni delavci se ne bodo ozirali na pisavo listov, — „Slovenca“ ali „Zarje“ ter šli svojo pot pošteno naprej in naj si klerikalci kot soc. dem. izbijejo iz glave, da so oni tisti, ki so vzeli slovensko delavstvo v zakup. Za to bodo skrbeli narodni delavci, ki so že včlanjeni, kakor tudi tisti, ki se pridejo in veliko jih bo, toliko gotovo kot črnih ali rdečih.

Češki narodni socijalisti v Ljubljani. Včeraj popoldne so dospeli v Ljubljano češki gostje člani „Čeških narodnih socijalistov“, ki so priredili letos svoj izlet na slovenski jug, da obiščejo svoje brate in tovariše. V sprejem gostov iz Češke je bil prisrčen in je pokazal, kako zanimanje goje naši narodni socijalisti do bratske češke zveze, do gospodarsko in kulturno močnejših in krepkejših bratov na slovenskem severu. Na kolodvoru je pozdravil češke goste g. Radošček. Zahvalil se je v imenu gostov za sprejem v bratskem mestu g. Stehlik. Izletniki so si ogledali nato v spremstvu domačinov mesto Ljubljano. Zvečer pa se je vršil sestanek v „Narodnem domu“. Cenjene goste so sprejeli v Narodnem domu zastopniki društva „Bratstvo“, v imenu Tržičanov pa jih je pozdravil g. Brandtner. Po skupni večerji se je razvila živahna zabava, katero je posebno povzdignil tamburaški zbor, ki je pridno igral in povoljno izvajal razne slovenske skladbe. Vrstili so se med splošnim navdušenjem govori in odgovori in prosta neprisljuna zabava je trajala pozno v noč. Danes zvečer pa se vrši v areni Narodnega doma, kakor poročamo že tudi na drugem mestu, I. ustanovni shod „Narodno socijalne zveze“ vsestrokovnega združenja narodnih socijalnih strokovnih organizacij za jugoslovansko ozemlje, z že označenim dnevnim redom, ki je bogat in velepomemben za nadaljni razvoj naših strokovnih organizacij. Pričakuje se obilna udeležba zastopnikov vseh stanov, ki se zanimajo za napredek narodnega dela.

20 letnica akad. društva „Sava“ v Ljubljani. V soboto, 3. t. m. je minulo ravno dvajset let, od kar se je vršil ustanovni občni zbor nastarjšega slov. ferjalnega društva „Sava“. „Savani“ so ta spomin proslavili v najoziem društvenem krogu v soboto,

slavnostni jubilej pa je deločen na 5. in 6. januar 1913. Tedaj se skupno proslavi tudi 10 letnica društva svobodomiselnih slov. akademikov „Sava“ na Dunaju. „Sava“ je od svojega postanka ostala zvesta idejam, katere je na ustanovnem občnem zboru proklamiral tedanji upravitelj pripravljalnega odbora, sedanjí starejšina in drž. poslanec, odvetnik dr. Vladimir Ravnihar, namreč da se zbirajo v „Savi“ slovenski dijaki, vneti za napredek, katerim so mari svobodomiselne ideje. V resnici združje po besedah prvega njenega predsednika, g. Vilka Mauerja „Sava“ slov. akademike ne glede na stroko in „almo mater“, abituriente vseh slov. srednjih šol in po njih slovenske srednješolce. Do danes je ostala „Sava“ zvesta idejam svojih ustanoviteljev in bo ostala, dokler bo, kakor doslej, vzgajala k neupogljivi značajnosti, delu in svobodoljubju.

Pri »Novem svetu« na lepem vrtu g. Goršeta se je vršila včeraj popoldne veselica »Zidarskega in tesarkega društva v Ljubljani«. Veselica je bila kljub številnim včerajšnjim društvenim in zasebnim prireditvam v Ljubljani in okolici prav dobro obiskana, kar znači jasno, da ljubljansko občinstvo kljub začasni stagnaciji v delovanju društva še ni pozabilo na to svoječasno občje priznane vsestransko delavno društvo. Že kmalo popoldne se je razvila živahna zabava, k čemur je posebno veliko pripomogla godba rudarjev iz Zagorja. Veliko veselja je nudil gostom tudi bogato založen srečolov in druga na podobnih veselicah običajna razvedrila. Društvo je s to veselico dokumentiralo, da še vedno vstrajno in poštvalno deluje ob enem pa je doseglo lep moralni in tudi finančni uspeh.

Prostovoljno gasilno društvo v Zgornjem Kašlju priredi dne 11. avg. veliko vrtno veselico v proslavo obletnice otvoritve gasilnega doma. Veselica bo na vrtu g. Antona Hlebša p. d. pri Toninu v Zgornjem Kašlju. V slučaju neugodnega vremena se preloži veselica na dan 25. avgusta. S tem se vabijo vsa gasilna društva in slavno občinstvo k obilni udeležbi.

Gorenjska sokolska župa v Kranju. Še samo nekaj dni in slovensko sokolstvo pohiti na Bled. Kakor se kaže bo blejski zlet nekaj posebnega. Poleg dolgih sokolskih vrst naj se vidi dozorelost slovenskega sokolstva, ki se je od svojega rojstva dalje neprenehoma ravnalo po geslu: dalje in dalje, nazaj ne korak. V pedesletni dobi je korakalo slovensko sokolstvo zdaj počasneje zdaj izdatneje, proti koncu prvega stoletja pa se je bližalo s koraki velikana sokolskim vzorom. To pričajo Luksenburg, Turin in Praga. Ako je kateremu slovenskemu narodu sokolstvo potrebno, je gotovo slovenskemu narodu. Da ne bo več povest domovine, kakor rod za rodom gine, ampak, da požene en narod preroben ves nov, da stopi kakor poje Vodnik v Slovence duh Napoleonov, je treba prekrasiti slov. ljudstvo s sokolskimi načeli, s sokolskim hrepenenjem in sokolskimi mislimi. Slovenski sokoli so sinovi malega naroda. Ali to naj jim ne jemlje poguma in zaupanja v bodočnost, to naj jih hrabri k izdatnejšemu, rednejšemu in razumnejšemu delu. Tyrš pravi: Narodi, čim manjši so, tem delavnejši morajo biti, da bi tudi ob skromnejšem svojem številu bili in ostali veljavni in važni člani človeštva, in da morajo v vsem tem bolj paziti na zdrav razvoj in napredek svoj. Zakaj pri malih narodih se zastanek in skrnina laže in hitreje razpade po vsem telesu, a pri velikih narodih mora dolgo trajati, predno bolezen pronikne vso snov in premagava zdravo življenje. Sokolstvo bodi slovenskemu narodu kakor sol, ki ga obvaruje razkrajanja in razpadanja. Lahko se trdi, da je slovensko sokolstvo na pravi poti: zaveda se svojih dolžnosti proti svojemu narodu in je trdno prepričano, da pripelje kakor nekdanj Mojze izraelsko ljudstvo slovenske ljudstvo čez puščavo, v kateri strada sedaj, v objubljeno deželo samostojnosti in prostosti in pravičnosti. Nas mal, a hraber je broj. Tako lahko reče slovensko sokolstvo o sebi. Zlet na Bledu 15. tega meseca bodi zgovorna priča, da se slovensko sokolstvo vba in vpira za blagor svojega naroda, da ga izpodjeda gorečnost za hišo slovenskega ljudstva, da nabira slovenskemu ljudstvu najslajše dišave, najzlahnejše trave, kar jih rase na sokolskem vrtu, da mu je mar za njegovo boljše bodočnost. Vse to se kaže v nepreglednih sokolskih vrstah, v vzornem redu in izvežbanu v sokolskem delu. 15. veliki srpan bodi veliki dan za slovensko sokolstvo.

Izpred sodišča.

Kazenske rasprave pred okrajnim sodiščem.
Gojulfije z vozniki listki na južni železnici.

Pred kratkem so prišli na sled nadzorovalni organi južne železnice

velikim sleparijam, ki so jih izvrševali sprevodniki s tem, da so ponarejali stare, že rabljene »biano karte«, ki se sproti pišejo. Dokazalo se je, da so take karte iz ene proge, do sedaj še neznanu kako, zašle v roke sprevodnikom druge proge. Ti so zbrisali imena postal in ceno, ki je bila prvotno pravilno označena, in so porabili te karte za svoje potnike in izpolnili karte z imeni postal, od koder in do kamor se je ta potnik peljal. S tem so si seveda pridobili vozilno, ki jo je plačal potnik. Te gojulfije so se vršile na progah južne železnice Dunaj-Trst, na ogrski progí Nabrežina-Krmin. Obtoženi so sprevodnika v Mariboru Tomšchitz in Heuschler in »Packmeister« Kotnik. Pri današnji obravnavi, ki se je vršila pred tukajšnjim okrajnim sodiščem in sicer v nemškem jeziku, ker so obtoženci posebno Tomšchitz, zagrizeni nemškutarji, je Tomšchitz krivdo deloma priznal. Trdil pa je, da je izvršil gojulfijo le v enem slučaju, in to le za to, ker se je odpeljal v službo brez denarja, ker malo zasluži in živi v izredno skromnih razmerah. Svoto, ki si jo je pridobil Tomšchitz s ponarejeno karto, pa je nameraval, kakor trdi, sam pozneje poravnati z napolnino, ki jo dobi med vožnjo od potnikov. Drugi obtoženez Hueschler navaja, da negova prva izpoved ni pravilna, ker je on kot priznano od narave bolj omejen človek in se posebno razburi če ima opraviti z oblastmi.

Prizna, da je prejel od Tomšchitza 20 kron, to je pa le delna vsota napolnine, ki je njemu pripadala. Obtoženez Kotnik pa zanika vsako krivdo, ker on sploh ni bil v zvezi s Tomšchitzem in ni imel s kartami nobenega posla. Kot pričo je zaslišal na to sodnik kontrolorja južne železnice v Gradcu dr. Maksa Lasserja, ki je konstatiral že omenjeno gojulfijo in sicer na podlagi uradnih podatkov in uradnih preiskav in poizvedovanja. Nato je bilo predlagani še več prič iz Celja in Maribora, vsled česar je sodnik preložil obravnavo na nedoločen čas.

Razne stvari.

* Umor v samostanu. Iz Bukarešta poročajo: V nunskem samostanu v distriktu Tulce je bila predvčerajšnjim umorjena neka nuna. Truplo je bilo na kosce razrezano. O morilcu nimajo sledu.

* Velika železniška nesreča v Braziliji. Na brazilijanski železnici se je dogodila zopet grozna nesreča. Na centralnem kolodvoru v Rio de Janeiro sta trčila dva vlaka skupaj. Trčila sta s tako silo, da so bili skoraj vsi potniki zmečkani. Dozdaj so izvlekli izpod razbitih vozov 200 mrtvih in ranjenih.

* Nesreča pri kopanju. V Calaisu so pri kopanju v morju utonile štiri učiteljice nekega dekliškega učnega zavoda. Neko drugo učiteljico pa pogrešajo.

* Maščevanje zavrženega ljubimca. V neki vasi blizu Madrida se je neki zavrženi ljubimec grozno maščeval nad svojo ljubico. Povabil jo je na večerjo, primešal vinu neko omamljivo sredstvo ter odrezal potem nezavestni deklici useša. Zločinca so zaprli.

* Aretacija ruskih banditov v Moravski Ostravi. Iz Moravske Ostrave poročajo: Tukajšnja policija je prišla ruskega bandita Vaclava Turskega, ki je izvršil na ruskem Poljskem več umorov. V Tomasovem je umoril tovarniškega ravnatelja Bergerja ter ukradel 93.000 rubljev, s katerimi je pobegnil v Krakov.

* Slabe mestne finance. Mestna blagajna v Zenti je tako prazna, da ne morejo niti uradnikov plačati. Mestna občina ne more plačati niti dospelih obrovov za šolske zgradbe. Občina se pogaja z bankami zaradi najetja posojila, toda najbrže brezuspešno.

* Novojoški policijski škandal. Neki Frank, ki ga smatrajo za enega izmed morilcev Rosenthala in ki so ga aretirali, je priznal. S tem je krivda policijskega poročnika Beckerja takorekoč dokazana. Frank je izpovedal, da je dal Becker vsakemu izmed morilcev 1000 dolarjev ter jih zagotovil, da jih bo policija branila. — Predvčerajšnjim so aretirali pravega morilca Rosenthala in sicer nekega Lewisa.

* Avtomobilska nesreča. Iz Pariza poročajo: Znani rokoborec Paul Pons se je peljal z dvema prijateljema v avtomobilu k konjski dirki v Lanponu. Avtomobil je zavozil. Pri tem je Pons padel iz avtomobila ter se težko poškodoval. Dr. Fouley, ki je bil tudi v avtomobilu, je bil na mestu mrtev. Tretji gost je pa odletel na streho bližnje hiše ter se rešil s tem, da se je prijel za žleb.

* Ukradeni lišp. Iz Ostende poročajo: Zdaj je popolnoma razkrit komplot, ki je hotel ukrasti prince-

zjni Thurn in Taxis ves njen lišp. Načelnik tega tatinskega komplota je neki Schirer. On in njegova ljubica, Angležinja Lewis, sta pobegnila. Vsi ostali člani tatinske družbe so bili, aretirani, med temi tudi igralka Brown, ki je odnesla diamantni koljeje v London. Brown pa noče povedati, kje se koljeje zdaj nahaja.

Proces proti atentatorju Jukiću in tovarišem.

(Telefonično poročilo.)

Zagreb, 5. avgusta. Pri današnji razpravi so se čitali razni uradni spisi. Pred vsem so se prečitale izpovedbe onih dijakov, ki so se udeležili izleta v Belgrad. Vsi zanikajo, da bi se bile pri tej priliki dogodile kakšne protiavrstijske demonstracije. V nasprotju s temi sta izjavi dijakov Piškulića in Devčića, ki pravita, da sta opazila Avstriji sovražno razpoloženje v Belgradu. Piškulić je izpovedal, da je slišal protiavrstijske klice in da ga je stotnik Milan Pribicević hotel pridobiti za svoje revolucionarne nazore, kar pa je on z vso odločnostjo odklonil. Sodišče je dalo prečitati tudi mravstveno spravečo ravnatelja v učiteljsku obtožencu Dragotinu Bublicu, ki je bil baje policijski konfident. V spraveču se pravi, da je Bublic nevaren subjekt, kateremu so sošolci več verjeli, kakor ravnatelju samemu.

Župan v Bosanskem Brodu je izdal svedočbo, da je vsa Jukićeva rodbina abnormalna. Ta izjava se je danes prečitala.

Nato je Jukićev zagovornik dr. Prebeg stavil predlog, naj se zaslisijo razne priče, ki bodo dokazale, da je vsa Jukićeva rodbina abnormalna.

Telefonska in brzojavna poročila.

Novi jekleni topovi.

Dunaj, 5. avgusta. Ker vojno ministrstvo ne računa več s tem, da bi že letos dobilo kredit v znesku 275 milijonov za nove jeklene topove, se je Škodova tovarna ponudila, da da te jeklene topove vojni upravi na kredit. Vojni minister Auffenberg je bil v soboto o tej stvari pri cesarju, ki je aranžma Škodove tovarne odobril.

Smrt podmaršala Thume.

Solnograd, 5. avgusta. V Matseeju je umrl vpokojeni podmaršal Anton pl. Thuma, znan po svojih študijah o jugoslovanskih narodih in zemljah. Njegova hčerka je prvakinja češkega ženskega gibanja in sotrudnica »Vede«.

Druga aneksija Bosne.

Budimpešta, 5. avgusta. Glasilo madžarske katoliške ljudske stranke »Alkotmany« priobčuje senzacionalen članek pod naslovom: »Druga aneksija Bosne in Hercegovine po Avstriji.« V tem članku se zatrjuje, da bo na jesen v delegacijah stavljen predlog, naj se uprava Bosne in Hercegovine reformira. Za upravitelja teh dežela naj se postavi bosanski ban, ki ga imenuje vladar na predlog ogrske vlade, ki pa na upravo samo nima absolutno nobene ingerence. Na drugi strani se ima imenovati bosanski minister - rojak, ki bi naj bil član avstrijskega ministrstva in odgovoren avstrijskemu parlamentu.

Zločin madžarskega železniškega uradnika.

Budimpešta, 5. avgusta. Snoči se je tu dogodil zločin, ki je mogoč samo v kulturni Madžarski. Z večernim vlakom se je pripeljala semkaj neka mlada Dunajčanka, ki je bila namenjena na južno Ogrsko kot odgojiteljica. Ker je zamudila vlak, je potražila svojo nezgodo železniškemu uradniku. Ta ji je odprl v vozu, stoječem na postaji, kupe I. razreda, češ, da naj tamkaj prenočuje. Ponoči je prišel dotični uradnik in kupe s tremi delavci ter Dunajčanko posilil. Nato jo je prepustil delavcem, ki so jo tudi zlorabili. Zjutraj je dekle, kakor blazno begalo po ulicah in pripovedovalo o zločinu. Policija je uvedla preiskavo, vendar pa se do sedaj še ni posrečilo izslediti zverskega železniškega uradnika.

Krvavi spopad na turško-črnogorski meji.

Cetinje, 5. avgusta. V soboto je prislo pri Kolašinu do krvavega spopada med Turki in Črnogorci. Turki so prekoračili črnogorsko mejo in skušali na črnogorskem ozemlju izkopati jarke. Črnogorska obmejna straža je skušala Turke pognati preko meje. Na to je bilo alarmirano vse črnogorsko obmejno prebivalstvo, katerim so se pridružili tudi Malisori. Vnel se je krvav boj, ki je trajal pozno v noč. Turki so bili potisnjeni preko meje. Črnogorci so imeli 10 mrtvih in 15 težko ranjenih. Na

turški strani je padlo 60 vojakov. V Črni gori vlada radi tega napada veliko ogorčenje.

Cetinje, 5. avgusta. Mutesarif iz Peči je s štirimi bataljoni in 1 baterijo krenil na pot proti črnogorski meji.

Cetinje, 5. avgusta. Turški poveljnik v Selcah Terhat paša je pobegnil v Črno goro.

Revolucija v Albaniji.

Skopje, 5. avgusta. Isa beg Boljetinac je prišel v Prištino preko Vučitrna. S seboj je pripeljal dva voza orožja in streljiva.

Skopje, 5. avgusta. Predsednik albanske komisije Ibrahim pašeta je brzojavno zahteval iz Carigrada nova pooblastila glede pogajanja za Arnavti ter pripomnil, da groze albanski voditelji, da bodo nemudoma naskočili Skopje, ako vlada ne sprejme vseh njihovih pogojev.

Carigrad, 5. avgusta. V vladnih krogih so silno razburjeni vsled energične akcije Ise bega Boljetinca, ki je baje edini kriv, da delo albanske komisije nima nobenega uspeha. Razni uplivi faktorji delujejo na to, da bi se z vso energijo nastopilo proti Ibi Boljetincu, češ, ako se uniči tega, bo odsebe prenehala tudi albanska vstaja.

Skopje, 5. avgusta. Albanci so napadli vojaški oddelek v Gusinju ter razorožili 2 častnika in 75 vojakov. V Gusinju je poslanih 5 bataljonov.

Solun, 5. avgusta. Poveljnik stražnice v Gradštu Mustafa je zapustil s 52 orožniki svoje mesto ter se pridružil arnavskim vstašem.

Skopje, 5. avgusta. Albanci so napadli Senico ter s silo odprli vse tamkajšnje zapore, v katerih je bilo 152 kaznjencev. Kaznjenci so se nato pridružili vstašem.

Carigrad, 5. avgusta. V vladnih krogih zatrjujejo, da je nastal med voditeljem albanske vstaje Talujar bejem in ostalimi albanskimi prvaki oster spor.

Solun, 5. avgusta. Poveljnik orožnikov v Kumanovem se je pridružil albanskim vstašem. V Prizrenu je 150 orožnikov zapustilo službo in se napotilo v gore. Prizrenj so zasedli Albanci. Turška posadka v Halidodu je kapitulirala. V Mitrovici revoltirajo turški vojaki.

Dogodki v Turčiji.

Carigrad, 5. avgusta. Pod pritiskom albanskih zahtev je ministrski svet po dolgotrajni seji sklenil razpust parlamenta. Včeraj je imel senat tajno sejo, v kateri je po burni debati pritril sklepu ministrskega sveta glede razpusta zbornice. — V mladoturških krogih je zavladala velika konsternacija, baje je bil sultanov irade že podpisan in bi se moral že razglasiti. Korespondenti zunanjih listov so brzojavno poročali o razpustu parlamenta kot gotovem fakti. Zvečer pa se je sestala poslanska zbornica, ki je po ostrem govoru Djavid paše izrekla ministrstvu nezaupnico in se nato sama »dgodila«.

Mirovna pogajanja med Italijo in Turčijo?

Dunaj, 5. avgusta. Italijanski in francoski listi poročajo, da se vrše na švicarskih in francoskih tleh pogajanja med turškimi in italijanskimi zaupniki glede zaključanja miru. Ta pogajanja se baje vrše v nekem francoskem kopališču.

Zeneva, 5. avgusta. Italijanska zaupnika podtajnik v ministrstvu zunanjih del Fusinato in bivši minister Bertollini sta odpotovala v Rim, da poročata o uspehu dosedanjih pogajanj.

Boljari na slovenskem čebelarstem kongresu.

Sofija, 5. avgusta. Na vseslovenski čebelarstem kongres, ki se prične 8. t. m. v Moskvi, je odpotovalo z Bolgarskega 200 čebelarjev. Odpotovali so po Črnem morju v Odeso.

Agrarni nemiri na Ruskem.

Berolin, 5. avgusta. Iz Petrograda poročajo, da so nastali v Miropolju pri Kursku veliki agrarni nemiri. Velika množica kmetov je napadla agrarno komisijo in geometre ter hotela vse pobiti. Poklicano je bilo vojaštvo, ki je s težkim trudom napravilo mir in red.

Francoski ministrski predsednik na potu v Rusijo.

Pariz, 5. avgusta. Ministrski predsednik Poiancaré je danes odpotoval preko Duncerque v Kronstandi, da se tam sestane z ruskimi politiki.

Mraz na Angleškem in v Ameriki.

London, 5. avgusta. Po vsi Angliji vlada velik mraz. Iz New-Yorka brzojavljajo, da je tamkaj takšna zima, da so ljudje počeli nositi zimsko obleko.

Roosevelt kot predsedniški kandidat.

Chicago, 5. avgusta. Tu se je sestel konvent nove napredne stranke, ki hoče postaviti za kandidata na mesto predsednika republike Teodorja Roosevelta. Na konventu je zastopanih 47 ameriških držav. Med delegati je mnogo žensk.

Gospodarstvo.

Mestna hranilnica ljubljanska. Promet meseca julija 1912: 1686 strank je vložilo 1,173.272 K 7 vin; 2031 strank je dvignilo 1,309.209 K 38 vin. Stanje vlog 42.644.336 kron 86 v. Število vloženih knjižic 29.217.

Posiljatev poštinih zavrtkov v Egipt. Tvrdekam, ki pošiljajo poštne zavrtke v Egipt, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice in Ljubljani dopis egiptovske poštne uprave o sestavi carinskih izjav k poštinih zavrtkom na vpogled.

Tečaj za uporabo sadja in zelenjadi, preredi kranjska kmetijska šola na Grmu od 9. do 13. septembra s sledečim sporedom: V ponedeljek 9. septembra od 2. do 4. ure: Pomni konserviran. sadja in zelenjadi. Vzroki pokvarjenja sadnja. V torek 10. septembra od 8. do 10. ure dopoldne: Kipenje. Kisanje zelenjadi. Konserviranje zelenjadi v kozarcih in puščicah. Od 10. do 12. ure: Praktične vaje v šolski kuhinji. Popoldne od 2. do 4. ure: Naprava mezge (zalna), možde (povidla) in zdriza. Od 4. do 6. ure: Praktične vaje v šolski kuhinji. V sredo dne 11. septembra od 8. do 10. ure dopoldne: Vlaganje sadja v kozarce. Shranjevanje sadnih konserv. Od 10. do 12. ure: Praktične vaje v šolski kuhinji. Popoldne od 2. do 4. ure: Naprava soka iz jagodičevja. Od 4. do 6. ure: Praktične vaje v šolski kuhinji. V četrtek 12. septembra dopoldne od 8. do 10. ure: Sušenje sadja in zelenjadi. Od 10. do 12. ure: Praktične vaje v sušenju. Popoldne od 2. do 4. ure: Obiranje in spravljanje (shranjevanje sadja). Vlaganja sadja v sadovnjaku in sadni kleti. V petek dne 15. septembra: Dopoldne od 8. do 10. ure: Naprava sadjevca (mošta). Sestava sadja in mošta. Kipenje mošta. Naprava ometa. Od 10. do 12. ure: Praktično razkazovanje v vinski kleti. Popoldne od 2. do 4. ure: Ravnanje s sadjevem, holezni sadjevca in ravnanje s pokvarjenim sadjevem. Od 4. do 6. ure: Praktične vaje v vinski kleti. Predavanje od 9. do 12. septembra so namenjena v prvi vrsti našim gospodinjam in dekletam. Predavanja 12. in 13. septembra pa bolj našim gospodarjem. Tečaja se je udeležiti vseh 5 dni ali pa tudi samo prve 3 dni ali pa tudi zadnja dva dneva. Ker se sprejme z ozirom na praktične demonstracije le omejeno število udeležencev se je treba prijaviti do 26. avgusta. Oddaljenim in potrebnim udeležencem iz Kranjskega, ki za podporo pravočasno prosijo, povrne ravnateljstvo stroške za pot do Novega mesta in za prehrano po 2 kroni na dan. Vendar se izplača podpora le tistim, katerim se je izrecno dovolila. Priglasilom je pristaviti, katere dneve se misli dotičnik tečaja udeležiti.

Zakon o poslovanju trgovskih agentov na Ogrskem. Iz Budimpešte poročajo: Trgovinski minister je razposlal trgovinskim zbornicam načrt zakona, s katerim se zakonitim potom ureja poslovanje agentov. Po tem načrtu se nikakor ne omejuje stik agentov s trgovci in obrtniki. S privatniki pa smejo sklepati agenti kupčije samo na podlagi legitimacij, ki bodo osebnovali personalne in imena tvrde. Take legitimacije se bodo pa izdajale samo domačim, t. i. ogrskim firmam. Agenti avstrijskih tvrdk torej ne bodo smeli obiskovati privatnikov.

Darila.

Velikodušni dar. Blagorodna gospa županja Albina Zakotnikova iz Zg. Šiške nam je izročila namesto traka in dobika ob priliki 10letnice šišenskega Sokola 30 K za »Sokolski dom«. Blagorodni in požrtvovalni gospej se za njen velikodušni dar najtopleje zahvaljujemo, želeč, da bi še mnogo šišenskih dam sledilo njenemu vzgledu! Na zdar!

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca julija 1912 sleče prispevke i. s.:

I. Prispevki iz nabiralnikov. Lovrec, Polenščak, 7 K 26 v; podružnica Lonjer i. s. konzumno društvo 2 K 39 v, Ferljuga 14 K, Kljuder 3 K 29 v, Zupan 1 K, skupaj 6 K 82 v; gostilna Kavčič, Koseze, 6 K 78 v; trnovsko župnišče, tu, 11 K; Ivan Krek, Gorica, 8 K 38 v; podružnica Braslovče 29 K 70 v; I. Pilgram, Wolfsberg 6 K; moška podružnica v

Mariboru i. s. Narodni dom, 27 K, Meden 5 K, Rapoc 4 K, Weixl 2 K, Kranjc 25 K, skupaj 63 K; Gospodarsko društvo, Vrdelec, 13 K 10 v; podružnica Bočna 15 K; J. Drašček, Matulje, 6 K; Berta Rus, Grosuplje, 17 K 41 v; podružnica Škofljica i. s. Ogorelec 12 K 68 v, Lenče 20 K; Jesih 2 K 5 v, Javornik 3 K 90 v, Marinko 1 K 69 v, Jeršin 86 v, skupaj 41 K 18 v; L. Plavšak, St. Jurij, 8 K; A. Zadnek, Senožeče i. s. gostilna Mlakar 3 K 20 v, gostilna Zadnek 3 K, skupaj 6 K 20 v; podružnica Videm-Rajhenburg, 35 K 4 v; K. Mehora, St. Peter i. s.: Kocmur 6 K, Geržina 7 K, Špilar 4 K 60 v, Zajred 2 K, Sever 4 K 80 v, Iv. Cvetnič 2 K 40 v, Em. Cvetnič 1 K 50 v, Avčin 4 K 80 v, skupaj 33 K 10 v; podružnica Cerknica i. s. Žumer 3 K 20 v, Strgulc 6 K 72 v, Werli 6 K 46 v, skupaj 16 K 38 v; M. Turner, Fram, 33 K; V. Kolenc, Čemšenik, 5 K 50 v; gostilna Schener, Krško, 80 K; J. Korže, Slov. Gradec, i. s.: Narodni dom 6 K 45 v, Kac 1 K, skupaj 7 K 45 v; Bl. Hodnik, Srednja vas, 13 K 60 v; P. Majerle, Predgrad, 12 K 40 vinarjev; dr. J. Hrašovec, Celje, 3 K; Jos. Komljanec, Ptui, i. s.: Čitalnica 6 K, Muršec 60 v, Mahorič 13 K 40 v, Grahar 7 K 82 v, Senekovič 1 K 28 v, skupaj 29 K 10 v; Jezovnik, Velenje, 10 K; A. Keržič, Rakitna, 2 K 10 v; dr. E. Dereani, Gorica, 10 K; A. Stepic, Črnomelj, 9 K; Fran Gnezda, Unec, 3 K 10 v; Ivan Pecikar, Devin, i. s.: Jos. Perič, 8 K, Blažina 1 K 11 v, Ples 2 K 6 v, Gaber 46 v, skupaj 11 K 63 v.

II. Prispevki podružnic. Kranjsko. Šiška, Gornja, 15 K 80 v; Ledine 87 K 86 v; Logatec, ž., 55 K; Velike Lašče 30 K; Ilirska Bistrica, m., 6 K 51 v; Ilirska Bistrica, ž., 6 K 51 v; Postojna, m., 6 K; Škofljica 145 K 72 v; Raka 100 K; Gorenjska dolina 6 K; Spodnja Šiška, m. in ž., 300 K; Krško, m., 110 K; Sava, Javornik, Koroška Bela 160 K; skupaj 1079 K 40 vinarjev. Štajersko. Maribor, m., 17 K + 60 K, skupaj 77 K; Šmartno ob Paki 23 K 01 v + 7 K 87 v = 30 K 88 v; Ormož m., 21 K 50 v; Ormož, ž., 11 K 4 v; Ljutomer, ž., 15 K 10 v; Vrnsko 35 K 50 v; skupaj 191 K 2 vin.

Koroško. Tolsti vrh 42 kron. Primorsko. Kanal 51 K 30 v; Sežana, m., 233 K 56 v; Sežana, ž., 233 K 55 v; Krmin 14 K 30 v; Prvačina, ž., 50 K; Kred 51 K 87 v; skupaj 634 K 58 v. Nižje Avstrijsko. Dunaj, akad., 100 kron.

III. Prispevki od družbenega blaga. Fr. Keber, tu, od družbene kreme za čevlje, 150 K; P. Magdič, tu, od narodnih znakov, 50 K; skupaj 200 kron.

IV. Prispevki Slovencev v Ameriki. Podružnica Novi Jork (L. Andolšek) 200 + 200 K, skupaj 400 K.

V. Zbirke časnikov. »Slovenski Narod«, tu, 435 kron 68 vinarjev.

VI. Prispevki za obrambni sklad. Podružnica Lonjer 200 K; M. Mastnak, Gorica, 10 K; L. Petovar, Ivanjkovci, 5 K; M. Lj. Novak, Gradec, 8 K; L. Cvetnič, tu, 5 K; Fr. Papst, Celje, 5 K; Jakobina dr. Žitkova, Novo mesto, 20 K; c. kr. geometri na Kranjskem 25 K; dijaki II. državne gimnazije, tu, 31 K 56 v; M. Malik, Ajdovščina, 110 K; južnotirolski Slovenci 155 K; Janko Bleiweis-Trsteniški, vitez, tu, 5 K; dolenska podružnica Prosvete, Novo mesto, 50 K; idrijski abiturijenti, za Anton Aškercov kamen, 65 K; K. Gmus, Dol, 40 K; podružnica Raka 40 K; županstvo Sežana 150 K; Josip Sedej, Spodnja Šiška, 200 K; Jakob Hren, Ljubljana, 200 K; Čitalnica pri Sv. Lenartu 10 K; narodni davek šentpeterskih uradnikov, St. Peter na Krasu (po »Slov. Narodu«), 24 K, Fr. Papst, Celje, 5 K.

VII. Razni prispevki. Anton Peršuh, Braslovče, mesto venca + Jos. Zupančiču, 10 K; Lichtenegger, Braslovče, ker se ni mogel udeležiti pogreba umrlega A. Hribernika, 5 K; I. oddelek sokolske godbe v Prvačini, 7 K 80 v; dr. Fr. Novak, tu, kazenska poravnava S.-A., 20 K; L. Svetec, Litija, 10 K; dr. P. Turner, Maribor, 3 K; J. Komac, Gorica, 3 K; Drag. Rudemšek, Trst, 1 K; vesela družba v Borovnici pri Svigliju 8 K; Kmetjska posojilnica, tu, 3 K; Josip Schatz, St. Lovrenc, 3 K; Josip Bajt, Volčjadraga 3 K; Leo Derganc, Dunaj, 2 K 16 v; Olga Haring, Črnomelj, nabrala 4 K 34 v; gojenci moškega učiteljskega v Gorici 215 K 57 v; Iv. Čelešnik, tu, 20 K; nanoški izletniki 3 K; M. Lah, Postojna, nabrali pri kresu v Matenjivasi 45 K; Anton Carli, Žužemberk, 10 K; dr. V. Kac, Maribor, 10 K; Lev Koprivšek, Maribor, 5 K; Fr. Dežman, Trbovlje, 3 K; P. Postružin, Petranec,

2 K; Mijo Hafner, Kostanjevica, nabral 3 K 48 v; P. Pirker, Ribnica, nabrala 8 K 70 v; pisarna dr. Krišperja, tu, poravnava G.-K., 10 K; T. Koprivc, Zagorje, od kresa, 6 K 20 v; Ivo Lulik, Ajdovščina, nabral 17 K; Slavko Trobelj, Maribor, mesto venca pesniku A. Aškercu, 30 K; omizje pri Frelihu v St. Rupertu, 7 K 04 v; A. Jug, Solkan, 10 K; B. Kraut, Kamnik, 5 K; Iv. Ročnik, Mala nedelja, 5 K; D. Sinkovič, tu, 5 K; dr. M. Papež, Idrija, 3 K; Neimenovan, Furlanija, 2 K; dr. K. Ozwald, Gorica, 1 K; V. Čas, Guštani, 2 K; B. Poniž, Gorica, 5 K; Jos. Stritar, Dunaj, 5 K; Fr. Kenda, Novo mesto, 4 K; P. Cestnik, Maribor, 4 K; P. Šijanec, Sv. Andrež, 3 K; Čitalnica, Ptuj, 3 K; dr. Strelec, Ormož, 3 K; Iv. Štemberger, Zabiče, 49 K 70 v; Josip Vareško, Trst, nabral v petrolejski tovarni, 11 K 60 v; Aleksander Hudovernik, tu, nabral narodnega davka, 20 K; Sokol v Semicu, od kresa, 6 K; Anton Gmus, Dol, dar 22 K; Josip Bertek, Asp, čisti dobitek od veselice, 10 K; Slovani v konviktu na Koroškem zbrali 14 K; omizje pri Gorsetu, tu, 7 K 48 v; A. Zupančičeva, Dolso, nabrala 5 K; Ivana Supančič, tu, 3 K; M. Watzak, Jesenice, nabral med železničarji, 9 K 20 v; dr. F. Lašič, Ormož, kazenska poravnava med H.-K., 5 K; na odhodnici sodnika Iv. Krča v Kamniku 15 K; učenke dekliške šole v Trstu (Aquadotto) 132 K 90 v; R. Arnsšek, Olimje, od kresa, 6 K 12 v; Josip Omladič, Braslovče, 3 K 68 v; Josip Lenče, Bled, 3 K; tamburaško društvo Kolo v Trbovljah 12 K 41 v; Beti Kunčič, Zalec, prostovoljna globa radi neke zamujene čestitke, 2 K; F. Gorjupova, Gabrije pri Ajdovščini, nabrala 7 K 48 v; B. Šbil, St. Rupert, 14 K; slovenski abiturijenti moškega učiteljskega v Mariboru, zbirka 314 K 55 v; omizje pri Novem svetu, tu, dar rodoljuba, 20 K; slovenski abiturijenti celjske gimnazije 39 K; dr. Štefan Rajh, Ribnica, kazenska poravnava, 10 K; zbirka slovenskih učiteljev na Koroškem, 11 K 29 v; Olga Fajdiga, Radovljica, nabrala pri tomboli v veseli družbi narodnih otrok, 2 K 20 v; Milan Ferlič, Bansk, 9 K 50 v; Podgurci, zložili v prid družbe pri Kolencu v Čemšeniku, 4 K; Zdravko Koren, Celovec, nabral 12 K 20 v; Tonči Weinbergerjeva, Zagorje, nabrala 13 K 24 vin.; A. Sotler, tu, kazenska poravnava 2 K; L. Zablacan, Glinje, nabral 8 K 33 v, sam dodal 11 K 67 v, skupaj 20 kron.

Dobrotki in stroški »Družbe sv. Cirila in Metoda«. Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca julija 1912, sledeči promet: I. Projemki: a) Redni prejemi: 1) Prispevki iz nabiralnikov 560 K 23 v 2) Prispevki podružnic i. s. a) Kranjska 1079 K 40 v b) Štajerska 191 „ 02 „ c) Koroška 42 „ — „ d) Primorska 634 „ 58 „ e) Niž. Avstr. 100 „ — „ Skupaj . . . . . 2047 K — v 3.) Razni prispevki . . . . . 6528 K 51 v Skupaj . . . . . 9135 K 74 v b) Izredni prejemi: 4. Prispevki za obramb. sklad. 1363 K 56 v Skupaj . . . . . 10499 K 30 v

II. Izdatki: a) Redni izdatki: plače, remuneracije učiteljskemu osebju, razni računi itd. 16242 K 40 v b) Izredni izdatki: naložitev na glavnicu, ozir. obrambni sklad 1363 K 56 v Skupaj . . . . . 17605 K 96 v torej primanjkljaja . . . . . 7106 K 66 v Opomba: Pri obrambnem skladu naloženi zneski in zapadle obresti so nedotakljiva glavnicu toliko časa, dokler ne dosežejo vplačani zneski 200.000 kron. V Ljubljani, dne 1. julija 1912.

Slovinci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda. Današnji list obsega 6 strani. Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Umri so v Ljubljani: Dne 1. avgusta: Angela Pleterški, žena železniskega postajnega sluga, 26 let, Žabjak 5. Dne 2. avgusta: Ivana Zupanc, delavčeva žena, 63 let, Zaloška cesta 13. — Olga Puhar, hči dimnikarskega pomočnika, 6 tednov, Zalokarjeva ulica 9. — Roza Pindur, hči kleparskega pomočnika, 8 mesecev, Stranska pot 9. — Valentin Mihelič, čevljar, 61 let, Rimska cesta 14. Dne 3. avgusta: Marija Sodja, delavka, 74 let, Radeckega cesta 11. — Franja Bunc, vdova c. kr. sodnega oficijala, 63 let, Stari trg 20.

Zitne cene v Budimpešti. Dne 5. avgusta 1912. Pšenica za oktober 1912. . . . . za 50 kg 11-50 Pšenica za april 1913 . . . . . za 50 kg 11-84 Rž za oktober 1912 . . . . . za 50 kg 9-34 Oves za oktober 1912 . . . . . za 50 kg 9-64 Koruza za avgust 1912 . . . . . za 50 kg 9-10 Koruza za maj 1913 . . . . . za 50 kg 7-57

Meteorološko poročilo. Vreme od meseca 200-2 Srednji zračni tlak 20-76 mm

avg.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
3	2. pop.	733-5	27-2	sr. jvzh.	del oblač.
"	9. zv.	736-1	19-3	sl. vzh.	del. jasno
4.	7. zj.	737-1	17-5	brezvetr.	jasno
"	2. pop.	735-4	26-7	sl. jvzh.	"
"	9. zv.	733-9	19-8	sl. jvzh.	"
5.	7. zj.	733-0	15-8	sl. jvzh.	del. oblač.

Srednja predvečerajsna temperatura 20-9°, norm. 19-6° in večerajsna 21-3°, norm. 19-6°, Padavina v 24 urah 0-3 mm in 0-0 mm

Naznanilo. Slavno občinstvo blagovoli prijazno vzeti na znanje, da bodem tvrdko Fr. Čuden, trgovino z urami, zlatnino, srebrnino, kolesi in šivalnimi stroji neizpremenjeno vodila dalje s pomočjo svojega sina Frana Čudna, ki se je v tej stroki izvežbal v Švici. Obenem se za vse doslej izkazano zaupanje vljudno zahvaljujem in se priporočam nadaljni naklonjenosti 2742 z odličnim spoštovanjem Josipina Čuden Fran Čuden, sin.

Najemninska hiša z 8 stanovanji (Glinška ulica šte. 7), cenjena na K 23.373 2756 se bo prodala na javni dražbi dne 7. avgusta ob 9. dopoldne pri c. kr. okrajni sodnji, soba 16.

Išče se gostilniški prostor za termin november brez koncesije. Ako je kak hišni gospodar voljan oddati svoje prostore za gostilno, ker tako lahko doseže več stanarine, naj se blagovoli oglasiti pod »gostilna« na upravništvo »Slov. Naroda«. 2731

Kavarna Central. Danes in vsak dan vso noč KONCERT nanovo došlega 2694 dunajskega damskega elit. orkestra. Štefan Miholič kavarnar.

Zahvala. Za vse ljubeznjive dokaze blagega sočutja, ki so nam došli tekom bolezni in ob smrti naše iskreno ljubljene matere, stare matere in tašče, gospe 2754 Marije Seunig zasebnice zlasti pa za lepe vence ter za ljubeznjivo spremstvo na zadnji poti, izrekamo svojo najprisrčnejšo zahvalo. V Ljubljani, dne 5. avgusta 1912. Žalujoci ostali.

Razglas o glavnem naboru leta 1912 V smislu določil §. 42 vojnih predpisov 1. del se razglašja: 1.) Letošnji glavni nabor za deželno stolno mesto Ljubljano vrši se dne 12. in 13. avgusta in sicer: a) dne 12. avgusta za I., II. in III. razred domačih, b) dne 13. avgusta za I., II. in III. razred tujih nabornikov, katerim se je dovolilo priti k naboru v Ljubljani. 2.) Uradovanje se prične vselej ob 8. dopoldne v »Mestnem domu« na Cesarja Jožeta trgu št. 2. 3.) Nabornikom, odnosno tudi njihovim moškim svojcem, ki pridejo v pošte, priti je pravočasno, snažnim in treznim na naborišče ter jim je pravočasno vložiti izkazila za eno ali drugo zaprosenih olajšil, kakor a) po §. 21 v. z. (enoletno aktivno službovanje) e) po §. 27 v. z. (enoletniki vojne mornarice) b) po §. 23 v. z. (enoletniki medicinci) f) po §. 29 v. z. (duhovniki in kandidati duhovskega stanu) c) po §. 24 v. z. (enoletniki živino-zdravniki) g) po §. 30 v. z. (posestniki pododvovalnih kmetij) d) po §. 25 v. z. (enoletniki lekarnarji) h) po §. 31 v. z. (vzdrževalci rodbin) i) po §. 32 v. z. (učitelji in učiteljski učenci) j) po §. 20 v. z. (dveletno službovanje) 4.) Naborniki, ki se potezajo za olajšilo po §§. 29 do 31 in po §. 32 v. z. in imajo tudi pravico do enoletne ali dveletne aktivne službe po §. 20 v. z., v slučaju odklonjene prošnje za eno ali drugo omenjenih olajšil, lahko pri glavnem naboru uveljavijo pravico do enoletne odnosno dveletne aktivne službe po §. 20 v. z. 5.) Kdor ne izpolni naborne dolžnosti, kdor se ne drži rokov, ki so odločeni za vlaganje prošenj za olajšila, sploh kdor ne vpoštevata iz vojnega zakona izvirajočih dolžnosti, se ne more opravičevati s tem, da ni vedel za ta oklic ali zakon. Mestni magistrat v Ljubljani, dne 3. avgusta 1912. Župan: Dr. Ivan Tavčar i.r.

Občno oblastvena preizkuševalna komisija za pomočnike v Ljubljani
naznanja, da se bodo vršile prihodnje
preizkušnje za pomočnike:

- 1.) v ponedeljek, dne 14. oktobra 1912
- 2.) v ponedeljek, dne 2. decembra 1912.

K preizkušnji pred to komisijo se pripuščajo pomagači, ki so zaposleni v tovarniškem podjetju ali pa pri mojstru, ki ne pripada nobeni zadrugi, oziroma ki je član kake zadruge, pri kateri še ne obstoji zadruga izpraševalna komisija za pomočnike.

Da se pripusti pomagač k preizkušnji, mora predložiti lastnoročno pisano, nekolokovano prošnjo, katero je nasloviti na komisijo. Prošnje je opremiti z učnim izpričevalom, z morebitnimi izpričevali obrtne nadaljevalnice in z delavskimi izpričevali.

V Ljubljani, dne 17. julija 1912.

Predsednik komisije: **Ing. Jaroslav Feerster**, c. kr. profesor na drž. obrtni šoli

Naslov predsednika: Ljubljana, Rimska cesta št. 13

Gospod Ubald pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani.

Na priporočilo g. Medica naročil sem bil za poskušno 1 zavoj Vašega „Sladin čaja“. Ker pa je isti zmešan z nekoliko kuhanim kravjim mlekom mojemu 4 mesece staremu otroku tako ugajal, začela ga je moja žena redno z Vašim „Sladin čajem“ (znamka »Sladin«) hraniti in otrok se za je tako privadil, da bi sedaj brez njega skoro ne mogel biti. Zatorej Vas vlijudno prosim, pošljite mi po četrti pošiljati takoj še 6 zavojev Vašega »Sladnega čaja«, katerega bodem vsakemu najtopleje priporočal.

Odlinim spoštovanjem udani
Vinko Ogorelec mlj., lesni trgovec,

Skofljica, 10. II. 1912.

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga redilna sredstva 1-3 K, velja „Sladin“ ali dr. pl. Trnkoczy-ja „Sladin čaj“ 1 zavojček z „kg samo 60 v tudi pri trgovcu. Na tisoče ljudi ga zavziva z najboljšim uspehom. Glavne zaloge v Ljubljani **lekarnar Trnkoczy**, zraven rotovža; na Dunaju v lekarnah Trnkoczy: VIII, Josefstädterstrasse 25; III, Radetzkyplatz 4; V., Schönbrunnerstr. 109; v Gradcu: Sackstr. 3. **Razpošiljanje po pošti.** — Prva največja eksportna tvrdka. **Preizkušeno lekarnarsko blago.** — Drogijske cene. — Mastin za živinorejce. — Tel. 190.

Lokal

na vogalu Kongresnega trga in Vegove ulice
(sedaj uradniško konsumno društvo)
se odda v najem s 1. novembrom t. l.
Natančneje se izve 2059
v pisarni stavbenika g. Roberta Smolewskiego, Rimska cesta 2.

Kavarna
vse noč
odprta
LEON
Gostilna
Florijanska ulica št. 6.

Odda se 2752
transito skladišče

v bližini dolenskega kolodvora, zelo pripravno za vinskega trgovca, ker je v to že z vsem potrebnim opremljeno. Prostor obsega 93 1/2 m² površine. Skladišče je od dveh strani v zemlji, sicer pa na ravnem, kamor je tudi napeljan vodovod. — Natančneje pove **Ivo Mohorč**, Gruberjeva cesta št. 3.

Zelo dobro vpeljano 2753
gostilno

dam na račun ali pa prodam.
Kier poslojpa stojijo, je 1000 kvadratnih sežnjev po 32 kron. Tudi oprema za trgovino in mesarijo je poleg. Če ima kupec dobrega poroka, čakam na kupnino 10 let — Ponudbe na naslov: **Ivan Malus, Bizeljsko.**

Najfinejše rokavice
pravi francoski parfumi

in vsi v to stroko spadajoči predmeti v najtinejši kakovosti.
498 Za obila naročila se priporoča
OTILIJA BRAČKO
Ljubljana, Dunajska cesta 12, v Mathianovi hiši.

Proda se 5 do 6 vagonov 2751

plohov

od 150-4 m, debelost 2, 3 in 4 col. Plohi so orehovi, javorjevi, lipovi, češnovi in hruševi. Nekaj je suhih, nekaj letos žaganih. Kakovost nad polovico plohov Ia. — Ponudbe pod „Plohi“ Ljubljana, poštno ložečo.

Enonadstropna najemniška hiša v Celju

s tremi prodajalniškimi prostori, velikim dvoriščem in vrtom, s postranskimi poslojpi za stanovanje — za vsako obrt ali kupčijo posebno pripravno, meri 593 m², vrt :: pripraven za stavbišče, meri 522 m², ::
se proda takoj. 2701
Več se izve v Celju, Gosposka ulica 30.

Priložnostni nakup.

Hiša, na lepem kraju ob državni cesti, 9 minut od Celja, gostilniška obrt in pekarija, je takoj ceno na prodaj. Vse v najboljšem stanju. Vodovod, plinova razsvetljava, velika plesna dvorana, izborna kegljišče, zelenjadni vrt, v hiši stanuje tudi več strank. 2744
Vprašanja in ponudbe na **Stefan Strašek, Celje.**

Dunajska življenska in rentna zavarovalnica
Dunaj IX., Maria Theresienstrasse št. 5.
:: Varnostni zaklad K 45.000.000 — :: Zavarovana glavnica K 150.000.000 —
Vsi načini življenskega zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji:
z **garantirano 40% dividendo**, zavarovanje za doživetje in smrt z **garantirano** padajočimi premijami; rentno zavarovanje. — **Zavarovanje za doto in vojaško službo brez zdravniške preiskave!** Če starši umro, odpade vsako nadaljnje plačevanje premije. **Nadzornik za Kranjsko:**
Ciril Globočnik v Ljubljani, Elizabetna cesta št. 4.

MATEJ OBLAK
Ljubljana, Kongresni trg št. 6.
Velika zaloga domačih in tujih čevljev

C. kr. avstrijske državne železnice.
Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1912.
Postaja: Ljubljana južni kolodvor.
Odhod.
6-52 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Št. Vid ob Glini, Dunaj.
7-32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, Št. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.
9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomosta, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]
11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.
1-31 popoldne. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, Št. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.
3-32 popoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.
6-35 zvečer. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomosta, Solnograd, Monakovo, Vlissingen, (London), Celovec, Linc, Dunaj.
7-44 zvečer. Osební vlak, na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, Št. Janž, Rudolfovo.
10-00 po noči. Osební vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomosta, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.
Prihod.
7-23 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždana, Prage, Linca, Celovca, Beljaka, Tržiča, Kranja.
8-59 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfovega Št. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega
9-51 dopoldne. Osební vlak iz Trbiža Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda Inomosta, Beljaka.
11-14 dopoldne. Osební vlak iz Gorice Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka Tržiča, Kranja.
3-00 popoldne. Osební vlak iz Straže-Toplic Rudolfovega, Št. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.
4-20 popoldne. Osební vlak od Trsta Gorice, Trbiža, Jesenic, Linca, Celovca Solnograda, Franzensfeste, Beljaka, Tržiča Kranja.
7-00 zvečer. Osební vlak iz Jesenic z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždana, Prage, Dunaja, Linca, Celovca, Kölna Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzensfeste, Beljaka, (direktni voz Solnograd Opatija-Reka).
8-15 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice Trbiža, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca Beljaka, Tržiča, Kranja.
9-13 po noči. Osební vlak iz Straže-Toplic, Rudolfovega, Št. Janža, Trebnjega Kočevja, Grosupljega.
11-23 po noči. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranj
Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.
Odhod na Kamnik: 7-27, 11-50, 3-12, 7-15, (11-00) ob nedeljah in praznikih).
Prihod iz Kamnika: 6-42, 11-00, 2-41, 6-15, (10-30) ob nedeljah in praznikih).
C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Št. 17813. 2724

Razpis.

Za zgradbo okrajne ceste Žiri-Rovte

na delnih progah

- a) km 0-0—km 1-1 na okroglo 21.600 K,
- b) Sopotov mlin—Zajeze na okroglo 53.500 K in
- c) štirih železobetonskih mostov na okroglo 36.100 K

proračunena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave. Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna ali z napovedjo pavšalne cene naj se predlože ločeno za ceste in mostove

do 26. avgusta t. l. ob 12. opoldne podpisnemu dež. odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečaten z napisom: „Ponudba za prevzetje gradbe variant okrajne ceste Žiri-Rovte“ odnosno „... za prevzetje zgradbe železobet. mostov na okrajni cesti Žiri-Rovte“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo ali vrniti vse ponudbe.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu ob navadnih uradnih urah.

Od dež. odbora kranjskega
v Ljubljani, dne 2. avgusta 1912.

Prešernove slike
prodaja in pošilja po poštne povzetju
Iv. Bonač v Ljubljani.
Cena slike 5 kron. 273

Poštni zavoj
(3 kg netto)
pristnega naravnega
malinčevega sirupa
razpošilja franco po povzetju za K 5-60 dvorni dobavitelj lekarnar
G. Piccoli, Ljubljana.
Razpošilja tudi v sodčkih in steriliziranih steklenicah.

NARODNA TISKARNA
V LJUBLJANI

se priporoča v izvršitev vseh tiskarskih del, kakor: časopisov, knjig, tiskovin za urade, hranilnice in posojilnice, cenikov, okrožnic, računov, jedilnih listov, mrtvaških listov, kuvert, vizitnic itd.
Istotam izhaja dnevnik „Slovenski Narod“, tednik „Slovenski Dom“ in mesečnik „Ljubljanski Zvon“.

Telefon št. 85

Učenec
čvrst, iz boljše hiše in s primerni šolsko izobrazbo, 2715
se takoj sprejme v trgovino z meš. blagom
Franc Oset na Vranskem

Razglednice
umetniške,
in pokrajinske
se dobe vedno v veliki izbiri v
„Narodni knjigarni“
Prešernova ulica 7.